

แผนแม่บท

05

การท่องเที่ยว

“ท่องเที่ยวไทย สุขความยั่งยืน”

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว มีความสำคัญกับการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบโดยมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ และยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น และความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น** ทั้งนี้ แผนแม่บทฯ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้าน ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

050001

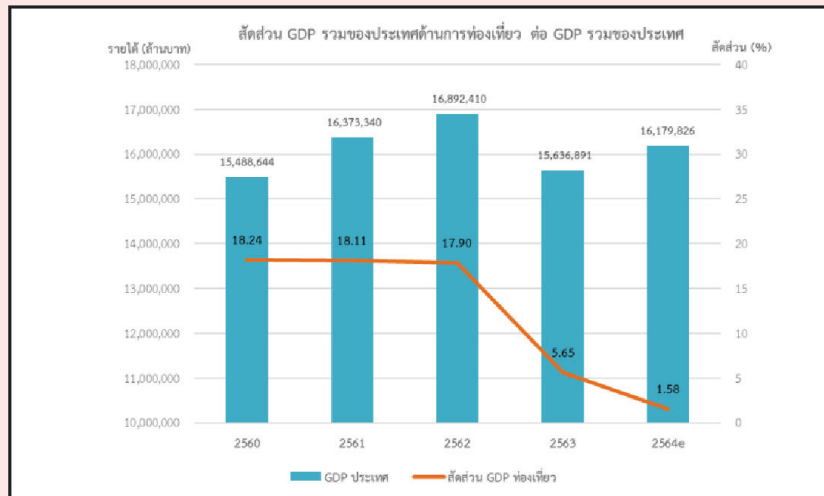
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22

- **สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565** พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่าในพ.ศ. 2564 (ประมาณการ) สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านท่องเที่ยว มีมูลค่าเท่ากับ 0.26 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.58 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ น้อยกว่าสัดส่วนของปีที่ผ่านมา พ.ศ. 2563 และพ.ศ. 2562 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 5.65 และร้อยละ 17.90 ตามลำดับ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) มีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 12.29 จึงเป็นผลให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับวิกฤต ที่กำหนดไว้ร้อยละ 22 ภายในพ.ศ. 2565

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมของสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยในช่วง พ.ศ. 2561-2562 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 18.11 และ 17.90 ตามลำดับ แม้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่ขณะเดียวกันในช่วงพ.ศ. 2563 ที่ผ่านมามาประเทศไทยได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวของไทยอย่างมาก โดยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ และส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยหยุดชะงักมีสัดส่วนมาอยู่ที่ 5.65 โดยในพ.ศ. 2564 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทยด้านท่องเที่ยว มีมูลค่าเท่ากับ 0.26 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.58 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศ

- สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทฯ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น และตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม โดยกำหนดให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 25 ภายในพ.ศ. 2570 โดยเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในพ.ศ. 2564 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านท่องเที่ยวมีมูลค่าเท่ากับ 0.26 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.58 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศ โดยสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2560-2564) มีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 12.29 ดังนั้น สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบกับพ.ศ. 2570 ส่งผลให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤตที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 25

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

050002

รายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองเพิ่มขึ้น

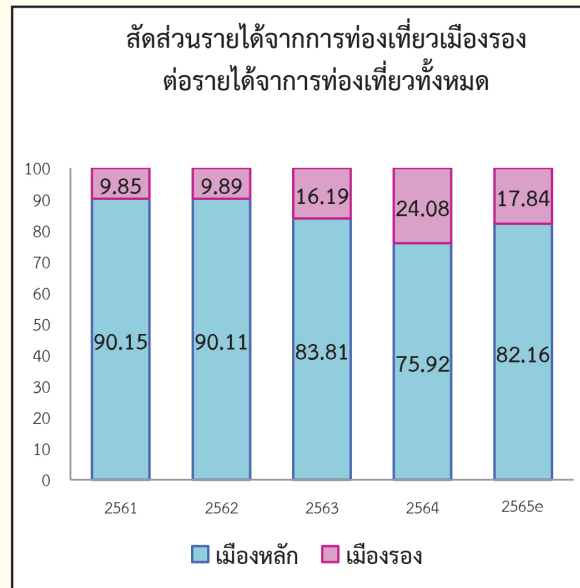
ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง สัดส่วน 80 : 20

- สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 พิจารณาจากอัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง โดยพบว่าอัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองหลักและรองในพ.ศ. 2565 มีอัตราส่วนอยู่ที่ 82.16 : 17.84 และในพ.ศ. 2564 มีอัตราส่วนอยู่ที่ 75.92 : 24.08 ซึ่งมากกว่า พ.ศ. 2561- 2563 ที่ผ่านมามาก ทั้งนี้ หากพิจารณาจากสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองในช่วง พ.ศ. 2561-2565 พบว่ามีค่าเฉลี่ยสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองอยู่ที่ร้อยละ 15.57 ดังนั้น สถานะการการบรรลุเป้าหมายอัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรองยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ สัดส่วน 80 : 20

- สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมของอัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง โดยในช่วงพ.ศ. 2561-2562 สัดส่วนรายได้เมืองรองต่อเมืองหลักยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายเนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จะท่องเที่ยวในเมืองหลักเป็นส่วนใหญ่ พ.ศ. 2563-2564 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงอันเนื่องมาจากผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ต่อมาภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พ.ศ. 2564 ถึงปัจจุบัน จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยยังคงมีจำนวนลดลงจากเดิม ซึ่งส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเน้นความยั่งยืนมากขึ้น มีการผสมผสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และความเป็นไทยเพื่อสร้างประสบการณ์ ความสนใจในสถานที่ท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศรวมทั้งให้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในเมืองรองมากขึ้น โดยภาครัฐและเอกชนได้มีมาตรการสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งการประชาสัมพันธ์ การออกโครงการ/แผนงาน เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในเมืองรองเพื่อการกระจายและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรองในพ.ศ. 2565 มีอัตราส่วนอยู่ที่ 82.16 : 17.84 ในพ.ศ. 2564 มีอัตราส่วนอยู่ที่ 75.92 : 24.08 ซึ่งมากกว่าพ.ศ. 2563 ที่ผ่านมามาก ทั้งนี้ หากพิจารณาจากสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองในช่วงพ.ศ. 2561-2565 พบว่ามีค่าเฉลี่ยสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองอยู่ที่ร้อยละ 15.57 ซึ่งยังต้องดำเนินการกระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวในเมืองรองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้มีอัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองหลักร้อยละ 80 และเมืองรองร้อยละ 20 รวมทั้ง ประเทศไทยสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยตามบริบทการเปลี่ยนแปลงต่อไป

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทฯ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ.2566-2570)(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)เป้าหมายระดับประเด็นรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากอัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง สัดส่วน 80 : 20 เป็น อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี เพื่อแสดงให้เห็นการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองที่ชัดเจนมากขึ้น และไม่เป็นการจำกัดการเติบโตของเมืองหลัก ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ โดยในพ.ศ. 2562 เป็นปีฐาน ซึ่งเป็นปีก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พบว่า อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ เพียงร้อยละ 0.22 ในช่วง พ.ศ. 2563-2565 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้รัฐบาลเร่งส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เที่ยวเมืองรอง ทำให้พ.ศ. 2563 พบว่า อัตราการขยายตัวของรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยหดตัวร้อยละ 57.52 และอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมทั้งประเทศหดตัวร้อยละ 73.50 ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศถึงร้อยละ 15.98 ประกอบกับประเทศไทยเร่งพัฒนาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองมากขึ้น จึงอาจเป็นสัญญาณที่ดีที่การท่องเที่ยวในระยะต่อไปจะกระจายสู่เมืองรองได้มากขึ้น ดังนั้น สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบกับพ.ศ. 2570 ส่งผลให้ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

050003

ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

จ.2

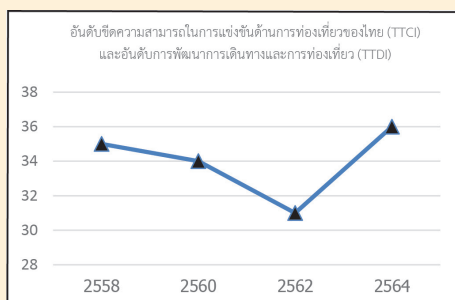

อันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย ดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว อยู่ในอันดับ 1 ใน 30

- สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 พิจารณาอันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยพ.ศ. 2564 ไทยได้รับการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว โดยสภาเศรษฐกิจโลก อยู่ในอันดับที่ 36 จาก 117 ประเทศ ลดลง 5 อันดับ จากพ.ศ. 2562 ดังนั้น สถานะการการบรรลุเป้าหมายของอันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย **ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้** อยู่ในอันดับ 1 ใน 30

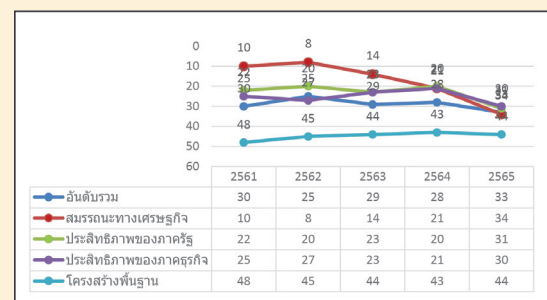
- สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมอันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยลดลง โดยในพ.ศ. 2565 สภาเศรษฐกิจโลก ได้มีการปรับปรุงรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว เป็นดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อการฟื้นฟูอนาคตอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน พบว่าในพ.ศ. 2564 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว โดยสภาเศรษฐกิจโลกอยู่ในอันดับที่ 36 จาก 117 ประเทศ ลดลง 5 อันดับ จากพ.ศ. 2562 คงที่ในอันดับที่ 3 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์ และอินโดนีเซีย เนื่องจากการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว มีการดำเนินการทุก ๆ 2 ปีโดยยังไม่มีผลการรายงานผลการจัดลำดับในพ.ศ.2565ทำให้การประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายต้องเทียบเคียงจากการสำรวจและจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการศึกษานานาชาติ

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย (TTCI) และอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI)

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันแต่ละปัจจัยต่างๆ โดย IMD

ที่มา : สถาบันการศึกษานานาชาติ (IMD)

โดยใน พ.ศ. 2565 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 33 จาก 63 ประเทศ เมื่อพิจารณาจากปัจจัย 4 ด้านที่ใช้ในการจัดอันดับประเทศไทยไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นจากปีที่แล้วใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ อยู่อันดับที่ 30 ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ อยู่อันดับที่ 31 และด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ อยู่อันดับที่ 34 ในขณะที่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีอันดับที่ 44 ซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2563-2564) จากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ต่อภาพรวมเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและบริการ จากแนวโน้มผลการจัดอันดับของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันค่อนข้างคงที่ แต่จะมีความผันผวนในปีที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกหรือสถานการณ์ภายในประเทศ โดยในพ.ศ. 2565 ไทยมีอันดับลดลง 5 อันดับ เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2564 นั้น ยังคงสะท้อนได้ว่าประเทศไทยยังมีความท้าทายในการปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกอนาคต

- **สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทฯ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว** (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายระดับประเด็น ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากเดิม **อันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย ดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว** เป็นการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายใน พ.ศ. 2570/2575/2580) ซึ่งมีค่าเป้าหมาย ไม่เกินอันดับ 28 ภายในพ.ศ. 2570 ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับเคียงข้อมูลกับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว โดยพ.ศ. 2564 ไทยได้รับการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวโดยสภาเศรษฐกิจโลกอยู่ในอันดับที่ 36 จาก 117 ประเทศ ลดลง 5 อันดับ จากพ.ศ. 2562 ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2570 ส่งผลให้ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยที่รออยู่ ทั้งปัญหาการว่างงาน รายได้ที่ลดลงและค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวที่สูงขึ้นรวมทั้งยังมีข้อจำกัดด้านความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะให้ความสำคัญกับประเด็นสุขภาพและสุขอนามัยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) บางเป้าหมายอยู่ในระดับดี แต่อาจไม่ได้ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง จึงมีประเด็นท้าทายที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข ดังนี้ 1) การพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวให้ได้การยอมรับในระดับสากล และการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวที่ตรงกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ 2) การพัฒนาและการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวศักยภาพสูงให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจเพื่อตอบโจทย์ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป 3) การส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวคนไทยและต่างชาตินึกถึงและตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยบนแนวคิดนักท่องเที่ยวมั่นใจว่า

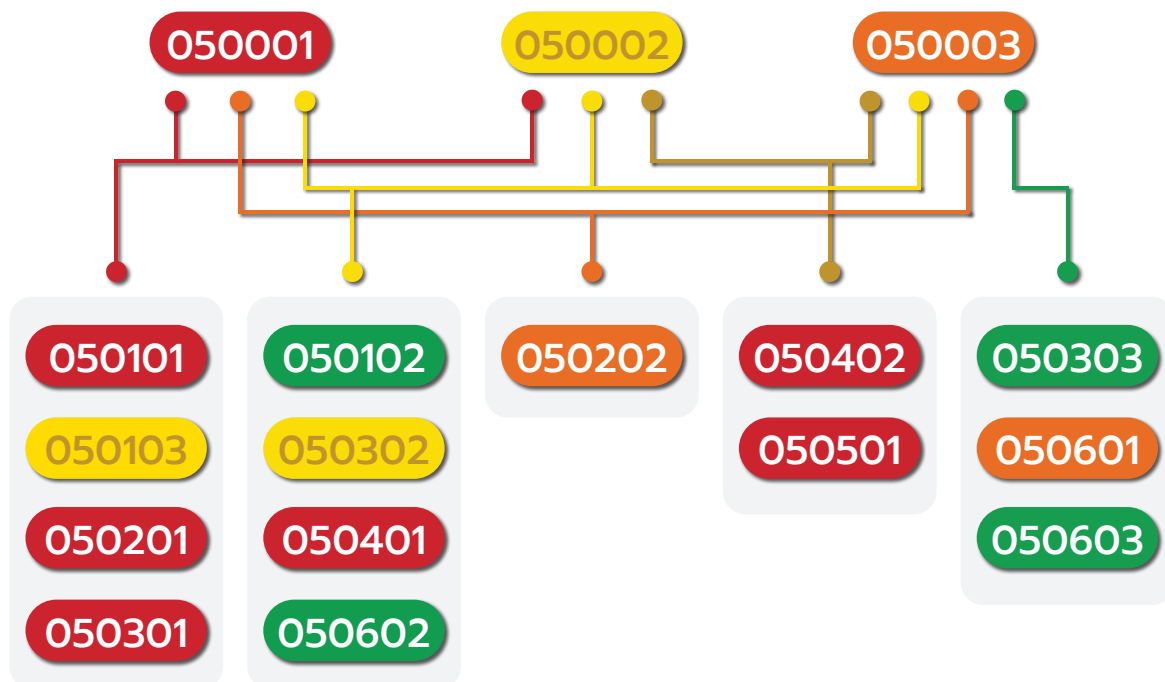
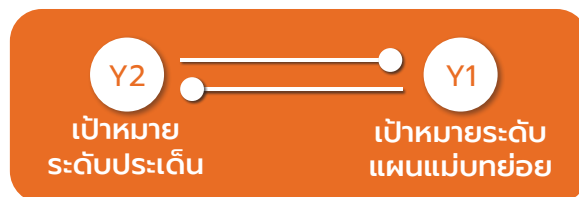

จะมีความสุขเมื่อได้มาและกลับไปยังอย่างปลอดภัย (4) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพ การตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจและชุมชน และ (5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยปรับสมดุลใหม่เพื่อความยั่งยืนเพื่อ รักษาธรรมชาติที่ฟื้นตัวดีขึ้นมุ่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนนับเป็นสิ่งสำคัญอีกประการ หนึ่ง โดยภาคเอกชนต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนโยบายของภาครัฐ และทิศทางการท่องเที่ยวสมัยใหม่ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

แผนแม่บทฯ ประเด็น 05 การท่องเที่ยว

ประกอบด้วย 14 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย ระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) กับเป้าหมายระดับประเด็น (Y2)

*สถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2565

**เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ส่งผลต่อ เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

050101

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวร้อยละ 10

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมมีแนวโน้มลดลง โดยพิจารณาเทียบเคียงรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) พบว่าภาพรวมช่วง พ.ศ. 2562-2565 หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.86 ต่อปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ถึงแม้ว่าในพ.ศ. 2562 รายได้จะสูงถึง 1,524,109.16 บาท และเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าได้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นของรายได้เป็น 537,570.35 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.52 เมื่อเทียบกับพ.ศ. 2564 เนื่องจากนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวตามปกติ ประกอบกับที่ผ่านมามีรายได้จากการท่องเที่ยวหดตัวอย่างมาก จึงส่งผลทำให้ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

050102

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น 5 เมือง

สถานการณ์ในช่วงพ.ศ.2561-2565ภาพรวมจำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น โดยในพ.ศ. 2565 มีเมืองที่ได้รับการประกาศให้เข้าเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของ UNESCO รวม 6 แห่ง ได้แก่ (1) ภูเก็ต (Gastronomy, 2558) (2) เชียงใหม่ (Craft and Folk Art, 2560) (3) กรุงเทพมหานคร (Design, 2562) (4) สุโขทัย (Craft and Folk Art, 2562) (5) เพชรบุรี (Gastronomy, 2564) และ (6) เชียงราย (Design, 2564) และเมืองที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก จัดโดยองค์กรไม่แสวงหากำไรระดับโลกที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม จากประเทศเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วย (1) เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย (2563) (2) เมืองน่าน จังหวัดน่าน (2564) (3) เมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย (2564) (4) เกาะหมาก จังหวัดตราด (2565) และ (5) บ้านห้วยปูแกง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2565) รวมเป็นจำนวน 10 เมือง และเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของไทยได้รับการยอมรับในระดับสากลแล้ว จำนวน 10 เมือง จึงส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

050103

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ขยายตัวร้อยละ 5

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากจำนวนสินค้าและบริการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยในพ.ศ. 2561-2565 พบว่าจำนวนการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 16.47 ต่อปี และเมื่อเทียบกับสถานะการบรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 โดยมีการจัดเก็บข้อมูลพบว่าการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพิ่มขึ้น 19 รายการ คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 13 จาก พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ แม้ว่าการขยายตัวเฉลี่ยของการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะสูงกว่าร้อยละ 5 ต่อปี แต่ตัวชี้วัดเทียบเคียงดังกล่าวยังไม่สามารถครอบคลุมสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างสมบูรณ์ จึงส่งผลทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

050201

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 5

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจมีแนวโน้มหดตัว พิจารณาจากรายได้การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจพบว่าหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.86 ต่อปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ระหว่างพ.ศ. 2562-2564 ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในช่วงดังกล่าวหดตัวอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 4.28 68.8 และ 87.78 ตามลำดับ แม้ว่าในพ.ศ. 2565 สถานการณ์การท่องเที่ยวไมซ์จะปรับตัวดีขึ้นจากพ.ศ. 2564 อย่างชัดเจน โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 330.32 และเมื่อเทียบกับสถานะการบรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 281 คน ในพ.ศ. 2564 เป็น 358,306 คน ในปี 2565 และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นจาก 49,822 บาทต่อคน เป็น 53,879 บาทต่อคนในปี 2565 จึงส่งผลทำให้อัตราอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

050202

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในพ.ศ. 2565 คือ อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ตามดัชนีสมาคมการประชุมนานาชาติ อยู่อันดับ 1 ใน 23

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมไทยมีการจัดการประชุมนานาชาติลดลง พิจารณาจากการจัดอันดับในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ตามดัชนีสมาคมการประชุมนานาชาติ โดยในพ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีการจัดอันดับประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 27 โดยปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 21 ในพ.ศ. 2562 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยเป็นผลมาจากจำนวนครั้งในการจัดประชุมนานาชาติของไทยมีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในมิติของศักยภาพในการปรับตัวต่อผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จากดัชนี Destination Performance Index และเมื่อเทียบกับสถานะการบรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าในพ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นดัชนีที่วัดการปรับตัวของรูปแบบการจัดประชุมนานาชาติภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 วัดจากจำนวนครั้งของการจัดประชุมในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การแปลงเป็นดิจิทัลแบบไฮบริดเสมือนจริงที่ไม่ได้รับผลกระทบ และความต่อเนื่องทางธุรกิจประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 ซึ่งทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

050301

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ขยายตัวร้อยละ 5

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยลดลง พิจารณาจากข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดยในพ.ศ. 2563 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หดตัวอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ 72.30 จากพ.ศ. 2562 และเมื่อเทียบกับสถานะการบรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าในพ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 ประเมินการอัตราการเติบโตตามรายได้จากการท่องเที่ยวในภาพรวมที่หดตัวร้อยละ 69.55 และขยายตัว 414.75 ตามลำดับ พบว่า ค่าเฉลี่ยรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยหดตัวประมาณร้อยละ 12.92 ต่อปี ซึ่งส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

050302

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย โดย สถาบันด้านสุขภาพสากล ดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ 12

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย **ลดลง** พิจารณาจากอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสถาบันด้านสุขภาพสากล ได้เผยแพร่รายงานผลการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ล่าสุดในพ.ศ. 2563 ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 15 ตกลง 8 อันดับ จากพ.ศ. 2562 โดยเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ และเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย จัดอันดับล่าสุดในพ.ศ. 2563 อยู่อันดับที่ 15 ห่างจากค่าเป้าหมาย 3 อันดับ ซึ่งทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายคงยังคงอยู่ในระดับ**ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

050303

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น พิจารณาจากข้อมูลจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้รับมาตรฐาน พ.ศ. 2565 มีสถานประกอบกิจการนวดเพื่อเสริมความงาม กิจการนวดเพื่อสุขภาพ และกิจการสปา รวมเพิ่มขึ้นจำนวน 1,347 แห่ง โดยคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 จากจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐานทั้งหมด สะท้อนต่อเนื่องจากร้อยละ 41 ในพ.ศ. 2563 และร้อยละ 20 ในพ.ศ. 2564 หากพิจารณาในภาพรวม 5 ปีจึงมีจำนวนสถานประกอบการด้านสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 40 ต่อปี **และเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565** พบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 ซึ่งส่งผลให้สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**บรรลุเป้าหมาย**

050401

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ขยายตัวร้อยละ 5

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ **หดตัว** พิจารณาเทียบเคียงจากจำนวนเรือและวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสำราญทางเรือในประเทศไทยเป็นข้อมูลเพื่อสะท้อนการเติบโตของรายได้ดังกล่าว จากรายงานของสมาคมล่องเรือสำราญระหว่างประเทศพบว่า ในช่วง พ.ศ. 2561-2563 ก่อนการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พ.ศ. 2561-2562 จำนวนเรือและจำนวนวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในไทยมีอัตราการเติบโตที่สูง ทว่าในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้เกิดการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศทำให้จำนวนเรือและจำนวนวันท่องเที่ยวหดตัวในพ.ศ. 2563 และเมื่อเทียบกับสถานะการบรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าได้มีเรือสำราญจำนวน 4 ลำแรกนำนักท่องเที่ยวกว่า 9,000 คน เข้ามาเทียบท่าที่ประเทศไทย นับตั้งแต่สถานการณ์โควิด-19 ถือเป็นสัญญาณที่ดีในการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ซึ่งส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายใน**ระดับวิกฤต**

050402

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทย เพิ่มขึ้น 2 ท่าเรือ

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนคงที่ โดยนับตั้งแต่พ.ศ. 2561-2565 ประเทศไทยยังไม่มีการพัฒนาท่าเรือแห่งใหม่ที่ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาท่าเรือเนกประสงค์ หรือการปรับปรุงพื้นที่ท่าเทียบเรือที่มีอยู่ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเป็นท่าเรือท่องเที่ยว อาทิ กรมเจ้าท่าได้ก่อสร้างและปรับปรุงท่าเรือท่องเที่ยว จำนวน 7 ท่าเรือ ได้แก่ (1) ท่าเรือสวนสาธารณะธารา อ.เมือง จ.กระบี่ (2) ท่าเรือปากเมง ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา จ.ตรัง (3) ท่าเรือเนกประสงค์สนับสนุนการท่องเที่ยว บริเวณตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร (4) ท่าเทียบเรือท่าเล ต.คลองประสงค์ อ.เมือง จ.กระบี่ (5) ท่าเทียบเรือสุระกุล อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา (6) ท่าเทียบเรือเทศบาลตำบลเกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ และ (7) ท่าเทียบเรือบ้านศาลาด่าน อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ และเมื่อเทียบกับสถานะการบรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 ซึ่งส่งผลทำให้จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทย ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายใน**ระดับวิกฤต**

050501

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวร้อยละ 5

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนลดลง พิจารณาจากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ในพ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 การท่องเที่ยวไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย พ.ศ. 2563 มีจำนวน 1.65 ล้านคน ลดลงร้อยละ 84.63 จากพ.ศ. 2562 และพ.ศ. 2564 มีจำนวน 32,820 คน ลดลงร้อยละ 98.01 จากพ.ศ. 2563 เนื่องจากมาตรการจำกัดการเดินทาง และนโยบายจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศและเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้าประเทศไทยมีแนวโน้มฟื้นตัวจากมาตรการผ่อนคลายการเดินทางระหว่างประเทศ สะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน โดยพ.ศ. 2565 ในช่วงเดือนมกราคม - ตุลาคม ที่มีจำนวน 2.99 ล้านคน หรือกว่า 300 เท่าจากช่วงเดียวกันในพ.ศ. 2564 ซึ่งส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

050601

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดย ดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว อยู่อันดับ 1 ใน 70

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดีขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากตัวชี้วัดการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว พบว่าในพ.ศ. 2564 อยู่อันดับที่ 92 จาก 117 ประเทศ ในขณะที่ พ.ศ. 2562 ยังคงมีการใช้อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว พบว่า อยู่อันดับที่ 111 จาก 140 และพ.ศ. 2560 อยู่อันดับที่ 118 จาก 136 ประเทศ สะท้อนถึงการปรับตัวด้านอันดับด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ดีขึ้น และเมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับสถิติความผิดอาญาที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 310 คดี โดยพ.ศ. 2562 ปรับตัวสูงขึ้น ร้อยละ 51.94 คิดเป็นจำนวน 471 คดี ในขณะที่พ.ศ. 2563 จำนวน 233 คดี และพ.ศ. 2564 จำนวน 3 คดี ปรับตัวลดลงกว่าร้อยละ 50.53 และ 98.73 ตามลำดับ และในพ.ศ. 2565 จำนวนคดีกลับมาเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เริ่มเดินทางท่องเที่ยวตามปกติ และเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 ซึ่งทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

050602

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย ดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว อยู่อันดับ 1 ใน 50

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น พิจารณาเทียบเคียงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดย สถาบันการจัดการนานาชาติ พบว่าในช่วงพ.ศ. 2561-2565 อันดับมีการปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 48 ในพ.ศ. 2561 เป็นอันดับที่ 44 ในพ.ศ. 2565 อย่างไรก็ดี ในพ.ศ. 2565 ปรับตัวลดลง 1 อันดับ เมื่อเทียบกับพ.ศ. 2564 สำหรับตัวชี้วัดด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดยอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2562 อยู่ในอันดับคงที่ คือ อันดับที่ 72 และพ.ศ. 2564 อยู่ในอันดับที่ 48 ลดลง 24 อันดับ และเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 ซึ่งส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

050603

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 คือ อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดย ดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว อยู่อันดับ 1 ใน 110

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561-2565 ภาพรวมการท่องเที่ยวไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น โดยในพ.ศ. 2565 สภาเศรษฐกิจโลก ได้มีการปรับปรุงรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว เป็นดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2564 : การฟื้นฟูอนาคตอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านความยั่งยืนมากขึ้น มีการปรับปรุงดัชนีชี้วัดกลุ่มทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ในพ.ศ. 2560 ตัวชี้วัดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในอันดับ 122 พ.ศ. 2562 อยู่ในอันดับที่ 130 ปรับตัวดีขึ้น 8 อันดับ และในพ.ศ. 2564 ที่ได้มีการปรับปรุงรายงานเป็นการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติพบว่าอยู่ในอันดับที่ 97 ซึ่งดีขึ้นถึง 33 อันดับและเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในพ.ศ. 2565 ซึ่งส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเฉลี่ยร้อยละ 10

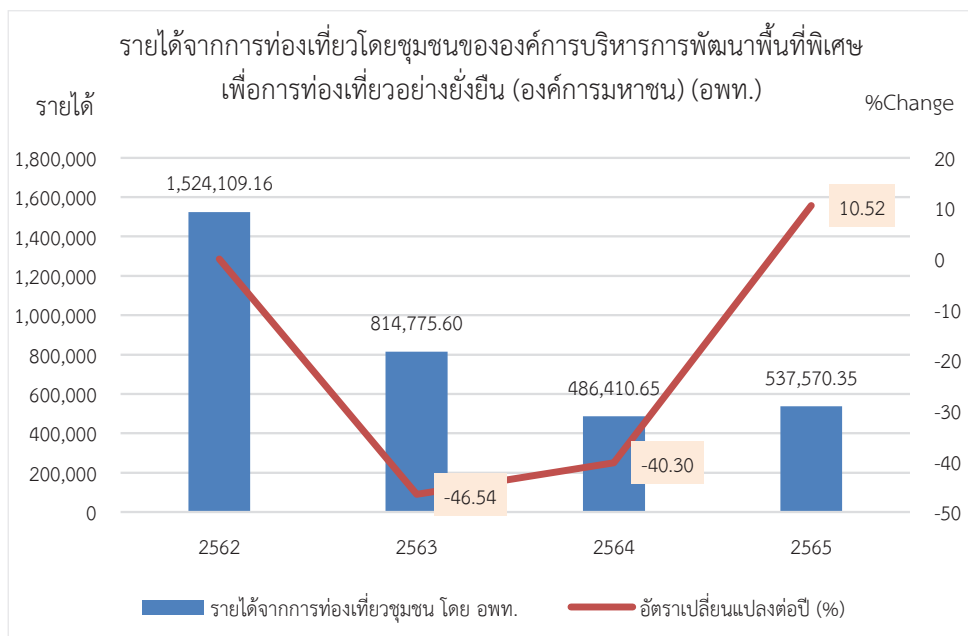
ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบจากการมีประเพณีวัฒนธรรมที่หลากหลายอันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ โดยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมจะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าประเทศมากขึ้น รวมถึงนักท่องเที่ยวในประเทศที่มีแนวโน้มแสวงหาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชน ซึ่งรวมอยู่ในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมด้วย นอกจากนี้ ยังรวมถึงการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของ

พื้นที่ ซึ่งถือเป็นโอกาสสำคัญในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ดังนั้น เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จึงควรค้นหาฐานทุนวัฒนธรรมของพื้นที่ และเพิ่มมูลค่าสินค้าบริการและแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้ง ส่งเสริมการตลาดที่มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าและภาพลักษณ์ของประเทศ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้ อาทิ การมีฐานข้อมูลเชิงลึก การเตรียมความพร้อมของศักยภาพชุมชน และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับสินค้าและบริการ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จัดเก็บโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิย้อนหลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย รวมกับผลการสำรวจจากผู้ประกอบการ (TSIC plus) พบว่า พ.ศ. 2562 มีอัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมอยู่ที่ร้อยละ 48.46 และหดตัวลงอยู่ที่ร้อยละ 55.42 ในปี 2563 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และเมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งมีแนวคิดและกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ

วัฒนธรรมเริ่มจัดเก็บใน พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ภาพรวมสถานการณ์ในห้วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ โดยในช่วงปี 2562-2565 พบว่าหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.86 ต่อปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ถึงแม้ว่าใน พ.ศ. 2562 รายได้จะสูงถึง 1,524,109.16 บาท และใน พ.ศ. 2565 ได้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นของรายได้เป็น 537,570.35 บาท หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.52 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2564 เนื่องจากนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวตามปกติ ประกอบกับที่ผ่านมารายได้จากการท่องเที่ยวหดตัวอย่างมากเมื่อพิจารณาภาพรวมตัวชี้วัดที่มีค่าหดตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 16.86 ต่อปี ดังนั้น จึงส่งผลให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ยังคงอยู่สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

ที่มา: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชนในพื้นที่ได้มีการขับเคลื่อนโครงการและมาตรการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นจำนวนมาก โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ผ่านตลาดมูลค่าสูง เพื่อให้ชุมชนได้ต่อยอดและสร้างคุณค่าจากทุนวัฒนธรรม ผ่านกิจกรรมท่องเที่ยวและเสนอขายนักท่องเที่ยวตลาดคุณภาพในด้านการตลาด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมาการจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมจำนวนมาก ซึ่งพบว่าหลายโครงการของหน่วยงานมีความซ้ำซ้อนกันทั้งในด้านกิจกรรมและพื้นที่การพัฒนา จึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปและกระจุกตัว ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายควรร่วมกันกำหนดแนวทางเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม โดยควรมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการของแต่ละหน่วยงานที่จะเข้ามาพัฒนาในชุมชนอย่างเหมาะสม เพื่อลดความซ้ำซ้อนของโครงการและเกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และควรมีการพัฒนาและการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวศักยภาพสูงให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ตลอดจน

เพื่อการท่องเที่ยว โครงการพัฒนาอัตลักษณ์เมืองเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์และเสนอขายรายการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อกระจายรายได้ไปสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม อาทิ การพัฒนา Mobile Application ส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริม “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น

เป็นการบริหารจัดการด้วยตัวเอง จึงยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ในการเข้าไปพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของภาครัฐโดยไม่คำนึงถึงศักยภาพความพร้อมของชุมชน ส่งผลให้ชุมชนไม่เกิดความเข้มแข็งจากภายในชุมชนและความยั่งยืนของการดำเนินงาน

พัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจเพื่อตอบโจทย์ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป ในด้านการตลาด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์พื้นที่กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ควบคู่กับการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมาย รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น และตัวชี้วัดเดิมโดยกำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปีภายใน พ.ศ. 2570 เมื่อเทียบกับเคียงกับสถานการณ์รายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยภาพรวมช่วง พ.ศ.2562-2565 หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.86 ต่อปีเนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ถึงแม้ว่าใน พ.ศ. 2562 รายได้จะสูงถึง 1,524,109.16 บาทและใน พ.ศ. 2565 ได้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นของรายได้เป็น 537,570.35 บาท

หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.52 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2564 ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมาย ในปี 2570 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปียังคงอยู่ในสถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤตถือว่าเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายอย่างต่อเนื่องสำหรับประเทศไทยอย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบจากการมีประเพณี วัฒนธรรมที่หลากหลายอันเป็นเอกลักษณ์ของ ประเทศ และการมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมเป็นทุนเดิม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแผนการดำเนินงานในห้วงระยะเวลาถัดไปที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามเป้าหมายจำนวนมาก จะมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาตามเป้าหมายต่อไป

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

คำเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จำนวน 5 เมือง

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ประเทศไทยจึงได้สนับสนุนให้มีเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าว โดยการต่อยอดฐานทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างคุณค่าให้กับทรัพยากรในพื้นที่ให้ตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยว เกิดประสบการณ์และความ

ประทับใจ ตลอดจนสร้างความโดดเด่นทั้งสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว จากอัตลักษณ์และวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งการสื่อสารทางการตลาดเชิงสร้างสรรค์ โดยให้ความสำคัญกับการใช้นวัตกรรมเพื่อต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารจัดการเมืองและชุมชน ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของเมืองและชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม และการพัฒนาสินค้าและบริการด้วยวิธีการสมัยใหม่

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากเกณฑ์ระดับสากลในการคัดเลือกเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถต่อยอดสู่การดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมจากทั่วโลกได้ ประกอบด้วย เมืองที่เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโกและเมืองที่ขึ้นทะเบียน Sustainable Destination Top 100 ซึ่งในพ.ศ. 2565

มีเมืองที่ได้รับการประกาศให้เข้าเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก รวม 6 แห่งได้แก่ (1) ภูเก็ต (Gastronomy, 2558) (2) เชียงใหม่ (Craft and Folk Art, 2560) (3) กรุงเทพมหานคร (Design, 2562) (4) สุโขทัย (Craft and Folk Art, 2562) (5) เพชรบุรี (Gastronomy, 2564) และ (6) เชียงราย (Design, 2564) และเมืองที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

Sustainable Destination Top 100 จัดโดยองค์กร Green Destinations ประกอบด้วย (1) เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย (2563) (2) เมืองน่าน จังหวัดน่าน (2564) (3) เมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย (2564) (4) เกาะหมาก จังหวัดตราด (2565) และ (5) บ้านห้วยปูแกง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2565) รวมเป็นจำนวน 10 เมือง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยใน พ.ศ. 2565 เมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของไทย ได้รับการยอมรับในระดับสากลแล้วจำนวน 10 เมือง ดังนั้น ส่งผลให้สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก

- 1) ภูเก็ต เมือง Gastronomy ปี 2558
- 2) เชียงใหม่ เมือง Craft and Folk Art, ปี 2560
- 3) กรุงเทพมหานคร เมือง Design ปี 2562
- 4) สุโขทัย เมือง Craft and Folk Art ปี 2562
- 5) เพชรบุรี เมือง Gastronomy ปี 2564
- 6) เชียงราย (Design, 2564)

Sustainable Destination Top 100

- 1) เมืองเชียงคาน จังหวัดเลย (2563)
- 2) เมืองน่าน จังหวัดน่าน (2564)
- 3) เมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย (2564) *ซ้ำ
- 4) เกาะหมาก จังหวัดตราด (2565)
- 5) บ้านห้วยปูแกง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2565)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ผ่านการค้นหาและสนับสนุนอัตลักษณ์ของพื้นที่ เพื่อผลักดันให้เป็นเมืองและชุมชนให้มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมในระยะต่อไปได้อย่างยั่งยืน โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการพัฒนาเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพื่อศึกษาศักยภาพและความเหมาะสมของเมืองและชุมชนที่สามารถจะพัฒนาเมืองสู่การเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก มีการรวบรวมเครือข่ายพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นย่านเศรษฐกิจ

สร้างสรรค์ และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จำนวน 33 พื้นที่ ภายใต้เครือข่ายย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ประเทศไทย รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมพัฒนาย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยผ่านแพลตฟอร์มงานเทศกาลสร้างสรรค์และกิจกรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากการเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก เช่น โครงการ ASEAN Cultural Creative Cities for Sustainable Development Project เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิกเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก โดยกระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

การขยายผลการพัฒนาเมืองและชุมชนในประเทศไทยให้มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน ต้องให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตของชุมชนและพื้นที่ในการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของพื้นที่ ขณะเดียวกันการสร้างความรู้ในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาพื้นถิ่น ยังเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญ ในการยกระดับศักยภาพของชุมชนในการสร้างสรรค์รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ รวมทั้งเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้าน

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ยังคงค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ การพัฒนาพื้นที่เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จึงอาจพิจารณาพื้นที่อื่นของประเทศไทยที่มีศักยภาพ เพื่อนำเสนอความหลากหลายทางวัฒนธรรมของไทยได้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก เป็นเมืองที่เน้นการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ครอบคลุมสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จากการเป็นเครือข่ายดังกล่าว และต่อยอดสู่การสร้างรายได้และการจ้างงาน จึงเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดพื้นที่เป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการส่งเสริมสู่การเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโกในระยะต่อไปไว้หลายพื้นที่ อาทิ เมืองน่าน ในสาขาหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน เมืองพัทยา ในสาขาภาพยนตร์และเมืองนครปฐม ในสาขาคนตรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งบูรณาการการทำงานอย่างมีทิศทางและเป็นองค์รวม โดยเร่งสร้างความร่วมมือในระดับพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างประชาชนในช่วงวัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่กับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาเมืองเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด เพื่อร่วมกันพัฒนาเมืองและชุมชนให้มีความเหมาะสมกับบริบทและความต้องการในระดับพื้นที่ ขณะเดียวกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนทางด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างมากขึ้น

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดเพื่อให้มีความชัดเจนสะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จากเดิม จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เป็น จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งมีค่าเป้าหมายไม่น้อยกว่าจำนวน 15 เมือง โดยใน พ.ศ. 2565 เมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของไทยได้รับการยอมรับในระดับสากลแล้ว จำนวน 10 เมือง โดยเมื่อเปรียบเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลไม่น้อยกว่า 15 เมือง ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ 9 เมือง หากดำเนินการได้อย่างน้อย 5 เมือง ก็มีโอกาที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

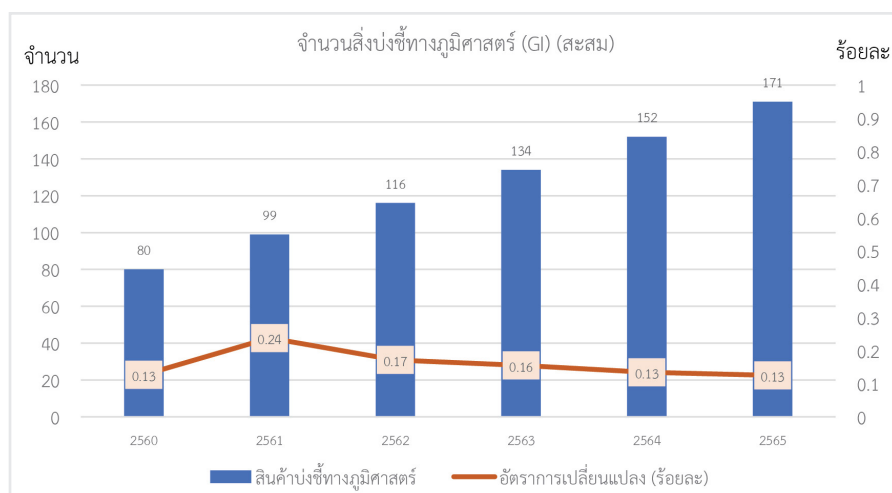
สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเฉลี่ยร้อยละ 5

วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่นเป็นเสน่ห์ที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าและบริการท้องถิ่น ซึ่งด้วยข้อได้เปรียบของการเป็นแหล่งวัฒนธรรมในภูมิภาค ทำให้การนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาผ่านสินค้าและบริการเป็นหนึ่งในจุดแข็งของประเทศไทยมาโดยตลอด โดยการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกลไกที่สำคัญในการรับรองความโดดเด่นและลักษณะเฉพาะที่สำคัญของสินค้าวัฒนธรรม โดยการผลักดันให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา จำเป็นที่จะต้องพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้องเนื่อง อาทิ การส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรมของสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการให้ตรงตามความต้องการของตลาด การพัฒนากระบวนการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างนวัตกรรมและขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

ที่มา: กรมทรัพย์สินทางปัญญา

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ในพ.ศ. 2565 กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้เริ่มจัดเก็บข้อมูลสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมเข้าสู่ระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทำให้มีสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมจำนวน 33 รายการ ขอขึ้นทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยมีสินค้า 20 รายการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลในปีแรกที่ยังไม่สะท้อนแนวโน้มการขยายตัวของการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จึงพิจารณาเทียบเคียงจากการขยายตัวจำนวนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ที่รวบรวมโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งในช่วงระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561-2565) พบว่า จำนวนการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย

ร้อยละ 16.47 ต่อปี และเมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในพ.ศ. 2565 พบว่ามีการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพิ่มขึ้น 19 รายการ คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 13 จาก พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ แม้ว่าการขยายตัวเฉลี่ยของการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะสูงกว่าร้อยละ 5 ต่อปี แต่ตัวชี้วัดเทียบเคียงดังกล่าวยังไม่สามารถครอบคลุมสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ เนื่องจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้มีการจัดเก็บข้อมูลสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมที่เข้าสู่ระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาแล้วใน พ.ศ. 2565 ดังนั้น จึงส่งผลทำให้ สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐได้พยายามสนับสนุนให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ รวมทั้งสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยวทั่วประเทศ โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการพัฒนาต่อยอดสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมด้วยทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อมุ่งให้ความรู้และขึ้นทะเบียนสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมของผู้ประกอบการ SMEs ในชุมชน

และประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศ การประชาสัมพันธ์สินค้าดังกล่าวให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ขณะเดียวกันได้มีการขับเคลื่อนโครงการยกระดับขีดความสามารถการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหมนครชัยบุรินทร์ ซึ่งมุ่งถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนากระบวนการผลิตผ้าไหม ด้วยนวัตกรรมเกษตรกรรมและผู้ประกอบการในพื้นที่ภาคอีสานตอนล่างให้สามารถยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าให้ตรงตามความต้องการของตลาดได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าจะมีการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมตรงตามเป้าหมายอย่างเป็นทางการแล้ว การให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและลักษณะของสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมแก่ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ยังต้องดำเนินการควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ ยังมีประเด็นท้าทายต่อเนื่องที่ต้องให้ความสำคัญต่อไปไม่ว่าจะเป็นกระบวนการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่มียุ่งยากในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ความล่าช้าในการพิจารณาสินค้าที่ขอขึ้นทะเบียน และการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการและคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานสอดคล้องตามลักษณะของสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนควรเร่งรัดการดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพของผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว ยกย่องสินค้าให้ได้มาตรฐานและสะท้อนอัตลักษณ์ และวัฒนธรรมของพื้นที่ได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และความโดดเด่นของสินค้าประเภทดังกล่าวแก่นักท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมและยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ ภาครัฐซึ่งเป็นผู้ให้บริการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว และลดข้อผิดพลาดในการดำเนินการ เพื่อเอื้อให้ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่สนใจที่จะขึ้นทะเบียนสินค้าของตนเองมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ควรมีการบูรณาการข้อมูลสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมร่วมกับภาคเอกชน มหาวิทยาลัย หรือภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดฐานข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่ครอบคลุมและครบถ้วน ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที และจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการกำหนดนโยบายในอนาคต

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดเดิมโดยกำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี ภายใน พ.ศ. 2570 โดยในช่วง พ.ศ. 2561-2565 อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเฉลี่ยต่อปี ซึ่งเทียบเคียงด้วยจำนวนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ

16.47 ต่อปี ซึ่งแม้ว่าตัวชี้วัดเทียบเคียงจะสามารถบรรลุค่าเป้าหมายในพ.ศ. 2570 ได้แล้ว แต่เนื่องจากตัวชี้วัดเทียบเคียงดังกล่าวยังไม่สามารถครอบคลุมสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างสมบูรณ์แต่เป็นการสะท้อนแนวโน้มการขยายตัว ทั้งนี้ในพ.ศ. 2565 หน่วยงานได้เริ่มจัดเก็บข้อมูลสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเข้าสู่ระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นทางการแล้ว ทำให้ในระยะต่อไปจำเป็นต้องติดตามตัวชี้วัดทั้งสองชุดควบคู่กันไปด้วย ดังนั้น จึงส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ในระยะต่อไป

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

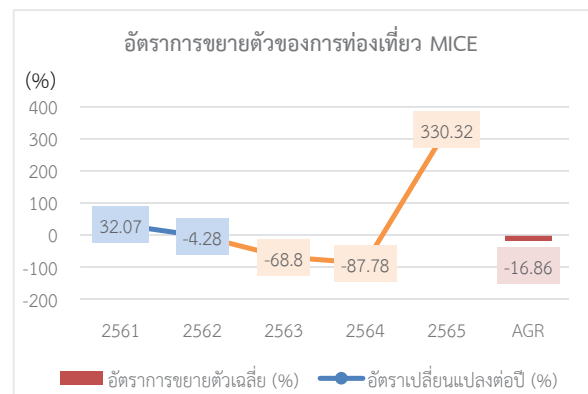
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี

การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ คือ การท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เชิงธุรกิจ โดยครอบคลุมการท่องเที่ยว MICE การท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการพักผ่อนระหว่าง หรือหลังการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนได้แก่ (1) ความพร้อมของสินค้าและบริการของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (2) การตลาดท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ (3) การบริหารจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้บรรลุเป้าหมาย และ (4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อเนื่องหลังจาก

การประชุมทั้งนี้ในพ.ศ. 2565 แม้ว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมจะปรับตัวดีขึ้นจากพ.ศ. 2564 แต่ยังคงได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจยังไม่กลับมาฟื้นตัวเต็มที่ โดยเฉพาะช่วงต้นปีที่เกิดการแพร่ระบาดอย่างหนักของเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์โอไมครอน ที่ทำให้ยอดผู้ติดเชื้อรายใหม่พุ่งสูงแบบก้าวกระโดด และงาน MICE ขนาดใหญ่ต้องเลื่อนการจัดงานออกไป

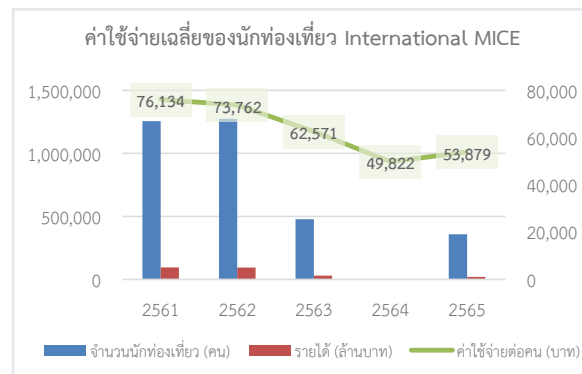
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้ง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2565) พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.86 ต่อปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ระหว่าง พ.ศ. 2562-2564 ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในช่วงดังกล่าวหดตัวอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 4.28 68.8 และ 87.78

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (สสปน.)

ตามลำดับ แม้ว่าใน พ.ศ. 2565 สถานการณ์การท่องเที่ยว MICE จะปรับตัวดีขึ้นจากปี 2564 อย่างชัดเจน โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 330.32 โดยเป็นการขยายตัวจากฐานที่ต่ำในปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากการคลี่คลายของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 การผ่อนคลายมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ และการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ ที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ MICE ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 281 คนใน พ.ศ. 2564 เป็น 358,306 คนใน พ.ศ. 2565 และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นจาก 49,822 บาทต่อคน เป็น 53,879 บาทต่อคนใน พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวจะเริ่มกลับมาดีขึ้น

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (สสปน.)

แต่ยังไม่สามารถกลับเข้าสู่ระดับเดียวกับก่อนการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ ดังนั้น จึงส่งผลทำให้อัตราอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจยังคงอยู่สถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2565 สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศยังคงมีข้อจำกัด และเผชิญความท้าทายจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งให้ความสำคัญกับมาตรฐานความปลอดภัยและความยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศมากขึ้น และดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่เดินทางมาพร้อมกับกองถ่ายภาพยนตร์เข้ามาในประเทศไทย โดยในช่วงพ.ศ. 2564-2565

มีภาพยนตร์ต่างชาติจำนวน 11 เรื่องเข้ามาถ่ายทำในประเทศไทยวงเงินลงทุนรวมกว่า 3,100 ล้านบาท การกระตุ้นการจัดงานภายในประเทศ อาทิ โครงการยกระดับงานแสดงสินค้าและนิทรรศการของประเทศไทยในภูมิภาคสู่มาตรฐานระดับนานาชาติ (Empower Thailand Exhibition: EMTEX) นอกจากนี้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น โครงการขยายตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มกีฬา ขณะเดียวกันยังให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมทั้งภาคธุรกิจและแรงงานผ่านการพัฒนามาตรฐานและศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยววิถีใหม่ เช่น พัฒนาสถานประกอบการโรงแรมเข้าสู่มาตรฐานโรงแรมสีเขียว เป็นต้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในระยะต่อไป ยังคงเผชิญความท้าทายจากสถานการณ์การท่องเที่ยวที่ชะลอตัว อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ สถานะเศรษฐกิจถดถอย และวิกฤตการณ์การเมืองระหว่างประเทศ ตลอดจนแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การเติบโตของการท่องเที่ยวแบบ Digital Nomad

หรือ การท่องเที่ยวของคนทำงานที่ใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก การจัดงานและกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่มีคุณภาพมาตรฐานและความยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าและบริการ การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้ได้การยอมรับในระดับสากล และการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่ตรงกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในหัวข้อที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดเชิงรุกมากขึ้น โดยมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา กลุ่ม Digital Nomad กองถ่ายภาพยนตร์ต่างประเทศ และการเป็นเจ้าภาพจัดงานระดับนานาชาติขนาดใหญ่ ที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ๆ เพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของไทย โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน สะดวกสบาย และมีความยั่งยืน สอดรับกับข้อตกลงระหว่างประเทศและแนวโน้มด้านความยั่งยืนโลก ซึ่งประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพในการจัดงานมหกรรมพีชสวนโลก จังหวัดอุดรธานีในพ.ศ. 2569 ทั้งนี้ ปัจจุบัน สสพ. ได้จัดทำมาตรฐานการบริหารการจัดงานอย่างยั่งยืนประเทศไทย (Thailand Sustainable Event Management Standard: TSEMS) ขึ้น จึงควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าว

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดเดิมโดยกำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ภายใน พ.ศ. 2570 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วง พ.ศ. 2561-2565 พบว่าหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.8 ต่อปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ระหว่าง พ.ศ. 2562-2564 ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในช่วงดังกล่าวหดตัวอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 4.28 68.8 และ 87.78 ตามลำดับ แม้ว่าใน พ.ศ. 2565 สถานการณ์การท่องเที่ยว MICE จะปรับตัวดีขึ้นจาก พ.ศ. 2564 อย่างชัดเจน โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 330.32 โดยเป็นการขยายตัวจากฐานที่ต่ำในปีก่อนหน้านี้ ซึ่งเป็นผลจากการคลี่คลายของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 การผ่อนคลายมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศและ

การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมายในปี 2570 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี ยังคงอยู่ในสถานะการการบรรลุเป้าหมายใน**ระดับวิกฤต** ถือว่าเป็นความท้าทายสำหรับประเทศไทยในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของไทยให้มีศักยภาพและแข่งขันได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี ใน พ.ศ. 2569 หากประเทศไทยสามารถเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับการจัดงานต่าง ๆ และใช้ประโยชน์จากการจัดงานดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้งานดังกล่าวสร้างเงินสะพัดในประเทศได้กว่า 32,000 ล้านบาท จะมีส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิง ธุรกิจได้เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย

คำเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติตามดัชนี International Congress and Convention Association (ICCA) อยู่ใน 23 อันดับแรก

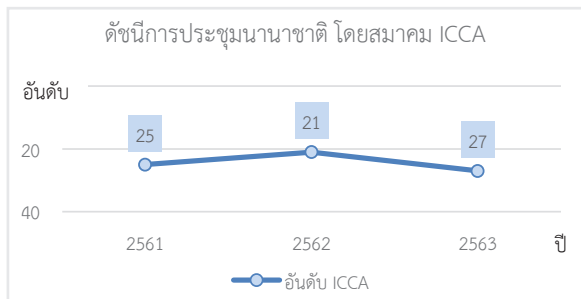
การจัดประชุมนานาชาติ เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้กับประเทศไทยจำนวนมาก โดยเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีกำลังจ่ายสูงให้เข้ามาในประเทศไทย ทั้งยังสามารถกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องได้ ดัชนี International Congress and Convention Association (ICCA) คือ ดัชนีที่วัดจำนวนครั้งของการจัดประชุมนานาชาติ ซึ่งแม้ว่าประเทศไทยจะมีศักยภาพในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมนานาชาติ ทั้งมิติ

ของแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง โครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากร แต่เพื่อให้ประเทศไทยแข่งขันได้มากขึ้นและยั่งยืน ยังคงมีปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อน ดังนี้ (1) ความพร้อมของสินค้าและบริการในการสนับสนุนการประชุมนานาชาติ (2) การสนับสนุนการบริหารจัดการงานประชุมนานาชาติให้บรรลุเป้าหมาย (3) สิทธิการจัดงาน และ (4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประชุมนานาชาติของไทย รวมทั้งการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากการจัดอันดับประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางในการประชุมนานาชาติ ตามดัชนี International Congress and Convention Association (ICCA) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยใน พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีการจัดอันดับประเทศไทยเป็นจุดหมาย

ปลายทางในการประชุมนานาชาติ อยู่ในอันดับที่ 27 โดยปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 21 ใน พ.ศ. 2562 โดยเป็นผลมาจากจำนวนครั้งในการจัดประชุมนานาชาติของไทยมีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจประเมินได้ว่าสถานการณ์อันดับของการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติของ

ที่มา: สมาคมการประชุมนานาชาติ (ICCA)

ไทยในห้วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ ไม่บรรลุตามเป้าหมาย อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่มีการควบคุมการเดินทางทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในมิติของศักยภาพในการปรับตัวต่อผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จากดัชนี Destination Performance Index ใน พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นดัชนีที่วัดการปรับตัวของรูปแบบการจัดประชุมนานาชาติภายใต้สถานการณ์

โควิด-19 วัดจากจำนวนครั้งของการจัดประชุมในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ Unaffected Virtual Hybrid Digitalisation และ Business Continuation ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานเพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทำให้สถานะการ**การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมระดับโลกอย่างงานประชุมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก (APEC 2022) ซึ่งการจัดงานดังกล่าวจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมของประเทศไทย โดยคาดว่าจะงานดังกล่าวจะก่อให้เกิดการจัดงานอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย ทั้งนี้ งานดังกล่าวทำให้มีนักเดินทางไมซ์เดินทางเข้ามาในประเทศไทยรวม 6,130,000 คน สร้างรายได้ 28,400 ล้านบาท นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติหน่วยงานที่รับผิดชอบได้มีการบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดึงงานนานาชาติเข้ามาจัดในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. 2565 ประเทศไทยได้จัดงานระดับนานาชาติเข้ามาในประเทศไทย เช่น งานประชุมสุดยอดผู้นำสตรีโลก 2022 (Global Summit of Women 2022) งานมหกรรมนานาชาติ L'Étape Thailand by Tour de France 2022 และงาน Thailand International Air Show เป็นต้นรวมทั้งได้สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการจัดงาน (Carbon Neutral Event) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของโลกที่ให้ความสำคัญกับการลดโลกร้อน ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการดึงดูดการจัดงานนานาชาติได้มากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติ คือ สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกในการจัดงาน และการประมุลสิทธิ์การจัดงานที่สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมสูง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าที่ผ่านมา สสพ. จะเป็นแกนกลางหลักในการบูรณาการ แต่ยังคงมีความท้าทายจากการประสานงานกับหลายภาคส่วนทั้งภายในและต่างประเทศ นอกจากนี้ สถานการณ์การแพร่

ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในระยะที่ผ่านมา ส่งผลให้การเดินทางระยะไกลยังคงมีข้อจำกัด การจัดงานในระดับนานาชาติหลายงาน จึงเลือกจัดในภูมิภาคใกล้เคียงกับที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ อาทิ ยุโรป สหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไป การเดินทางระยะไกลมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงต้องเร่งเตรียมความพร้อม เพื่อช่วงชิงโอกาสสำคัญในการจัดงานระดับโลกเข้าสู่ประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2569 ซึ่งจะจัดขึ้นในหัว่งที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับอยู่ระหว่างการประมุลสิทธิ์งานมหกรรมระดับโลกอย่างมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2572 และงาน Specialised Expo (EXPO 2028) ณ จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2571 รวมไปถึงการประมุลสิทธิ์งานประชุมนานาชาติ (Convention) อีกจำนวน 3 งาน ได้แก่ (1) The 2025 Annual Meetings of the World Bank Group and the International Monetary Fund (2) World Water Forum 2027 และ

(3) World Energy Congress 2028 ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานที่จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติของไทย ประเทศไทยจึงควรเร่งบูรณาการ การดำเนินงาน ทั้งการประมุลสิทธิ์และการเตรียมพร้อมของการจัดงานและพื้นที่จัดงาน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าถึงการประมุลสิทธิ์ ตลอดจนพิจารณาสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกให้กับนักเดินทางไมซ์

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมาย การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติ และตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ไม่เกินอันดับ 20 ภายใน พ.ศ. 2570 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยใน พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีการจัดอันดับพบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 27 ซึ่งห่างจากค่าเป้าหมาย จำนวน 7 อันดับ โดยเมื่อเปรียบเทียบ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดการประชุมนานาชาติ ไม่เกินอันดับ 20 ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งมีความท้าทายอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยเคยสามารถปรับตัวดีขึ้นได้ถึง 4 อันดับภายใน 1 ปี ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ ที่ประเทศไทยจะมีอันดับดีขึ้น 7 อันดับ ภายใน 5 ปี โดยคิดเป็นเฉลี่ยปีละประมาณ 1-2 อันดับ

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย ขยายตัวร้อยละ 5

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เป็นแนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว และนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีกำลังซื้อสูง ประเทศไทยจึงได้ใช้โอกาสนี้ในการส่งเสริมศักยภาพของภาคบริการด้านสุขภาพที่เข้มแข็งของไทยในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้า บริการ และบุคลากรที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพฯ การส่งเสริมตลาดที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ประเทศไทย ต้องเผชิญกับความท้าทายสำคัญ คือ การหดตัวอย่างหนักของจำนวนนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และการเลิกกิจการของสถานประกอบการเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่พึ่งพานักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งอาจส่งผลให้ประเทศไทยขาดความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ที่จะเพิ่มขึ้นภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เบาบางลง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากข้อมูลของสถาบัน Global Wellness Institute มีการเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพล่าสุดใน พ.ศ. 2563 ซึ่งประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประมาณ 164,355 ล้านบาทหรือ 4,695 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยหดตัวจาก พ.ศ. 2562 ถึงร้อยละ 72.30 สอดคล้องกับทิศทางการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศที่รายได้หดตัวร้อยละ 71 ในช่วงเดียวกัน โดยมีสาเหตุหลักมาจากสถานการณ์

การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลก รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยทั้งนี้หากในพ.ศ. 2564 และ 2565 ประเมินการอัตราการเติบโตตามรายได้จากการท่องเที่ยวในภาพรวม ที่หดตัวร้อยละ 69.55 และขยายตัว 414.75 ตามลำดับ พบว่า ค่าเฉลี่ยรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระหว่าง พ.ศ. 2560 - 2565 ของไทยหดตัวประมาณร้อยละ 12.92 ต่อปี ดังนั้น จึงส่งผลทำให้อัตราการขยายตัว

ของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย ยังคงอยู่สถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

ที่มา: Global Wellness Institute

การดำเนินงานที่ผ่านมา

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการใช้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ในการยกระดับอุตสาหกรรมสุขภาพ โดยมีเป้าหมายที่จะพลิกโฉมการพัฒนาประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการดำเนินโครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จ.ภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลกหรือเมดิคอลพลาซ่า เพื่อพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์มูลค่าสูงเชื่อมโยงการท่องเที่ยวนานาชาติและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) กระทรวงสาธารณสุข และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ต่อยอดจากโครงการดังกล่าว โดยยื่นประมูลสิทธิ์การจัดงาน Specialised Expo ใน ค.ศ. 2028 ซึ่งจะทราบผลการคัดเลือกในเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2566 นอกจากนี้ได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อน

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและแรงงานในธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย คู่ขนานไปกับการส่งเสริมในด้านการตลาด รวมทั้ง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพพร้อมชูจุดแข็งด้านการแพทย์แผนไทย และความพร้อมของโรงพยาบาลที่ได้รับมาตรฐานระดับโลกเพื่อดึงดูดทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติผ่านช่องทางที่หลากหลายทั้งออฟไลน์ และออนไลน์ พร้อมทั้ง สร้างสรรค์การตลาดภายใต้นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสถาบัน Global Wellness Institute การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีรูปแบบที่หลากหลายครอบคลุมกิจกรรมทั้งด้านกายภาพ อารมณ์ และจิตวิญญาณแต่ประเทศไทยยังเน้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบของกายภาพเป็นหลัก เช่น สปา และนวดไทย จึงยังไม่สามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพที่หลากหลายได้ ทั้งนี้ อาจให้ความสำคัญกับ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในมิติอื่น ๆ ที่ครอบคลุมมากขึ้น อีกทั้ง ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับความท้าทายในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น และการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใหม่ๆ ที่จะเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย นอกจากนี้ การกระจายประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้กับชุมชน ทั้งมิติทางเศรษฐกิจและสังคม ก็เป็นอีกประเด็นที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ตามที่ประเทศไทยได้ยื่นประมูลสิทธิ์การจัดงาน Specialised Expo ใน ค.ศ. 2028 เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในด้านสุขภาพ และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งบูรณาการการทำงานเพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยได้รับสิทธิ์ในการจัดงาน อีกทั้ง เร่งเตรียมความพร้อมของทรัพยากรท่องเที่ยว โดยเฉพาะสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยง

เส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการสร้างมูลค่าเพิ่มและการยกระดับมาตรฐานของบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงาม และแพทย์แผนไทย นอกจากนี้ ในด้านของตลาด เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีความร่วมมืออันดีกับประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเทศไทยจึงควรเร่งใช้โอกาสนี้ในการต่อยอดขยายตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มใหม่

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมาย รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย เฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี ภายใน พ.ศ. 2570 โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาใน พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 ประเมินการอัตราการเติบโตตามรายได้จากการท่องเที่ยวในภาพรวม ที่หดตัวร้อยละ 69.55 และขยายตัว 414.75 ตามลำดับพบว่าค่าเฉลี่ยรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระหว่าง

พ.ศ. 2560-2565 หดตัวประมาณร้อยละ 12.92 ต่อปี โดยเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทยเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี ยังคงอยู่ในสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต ถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของประเทศไทยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย อย่างไรก็ตาม จากแนวโน้มการท่องเที่ยวโลกที่ดีขึ้น และนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อาจส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยบรรลุเป้าหมายในหัวที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติได้

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

อันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

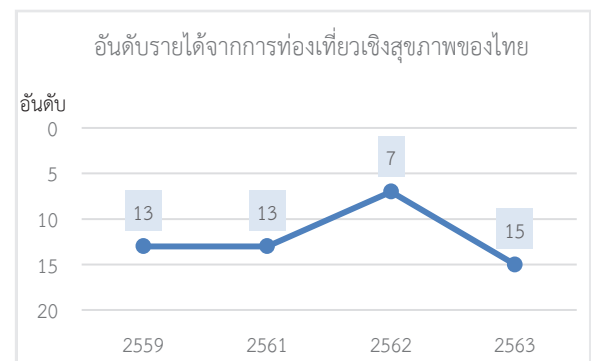
อันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 12 โดย Global Wellness Institute

ประเทศไทยมีศักยภาพค่อนข้างสูงในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสถาบัน Global Wellness Institute ประเมินว่าใน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีขนาดของเศรษฐกิจสุขภาพอยู่ในอันดับที่ 6 ของเอเชียแปซิฟิก คิดเป็นจำนวนถึง 1.49 ล้านล้านบาท ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมบริการสุขภาพสู่การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น มีปัจจัยสำคัญที่จะต้องเร่งขับเคลื่อนได้แก่ (1) การพัฒนาสินค้าและบริการ

(2) การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก (4) การตลาดเพื่อสนับสนุนบริการสุขภาพ และ (5) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย อาทิ การลดความเสี่ยงจากการพึ่งพานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังไม่สูงมากส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคามากกว่าคุณภาพในหลายพื้นที่

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากสถาบันจัดอันดับ Global Wellness Institute ได้เผยแพร่รายงานผลการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ล่าสุดในพ.ศ. 2563 ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 15 ตกลง 8 อันดับจากพ.ศ. 2562 โดยเป็นผลมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

ที่มา: สถาบันด้านสุขภาพสากล (GWI)

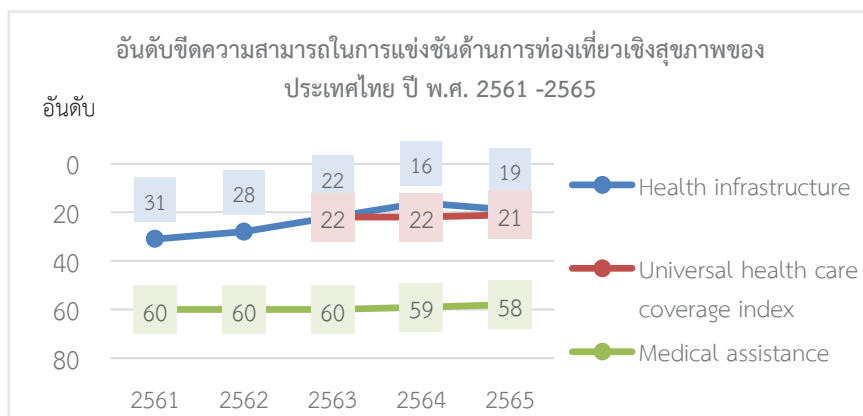
โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ พบว่าในภาพรวม 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นในหลายประเด็น อาทิ ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านสุขภาพ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และความเพียงพอของบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เข้ามาในประเทศไทย รวมทั้งเป็นจุดแข็งให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการ

แข่งขันในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป โดยเมื่อเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2565 พบว่าอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย จัดอันดับล่าสุดใน พ.ศ. 2563 อยู่อันดับที่ 15 ห่างจากค่าเป้าหมาย 3 อันดับ ดังนั้น สถานะการการบรรลุเป้าหมายอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันดับที่ 12

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานของหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมากเป็นการพัฒนามาตรฐานของสินค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ การต่อยอดมาตรฐาน Amazing Thailand Safety & Health Administration เดิม (SHA และ SHA+) สู่มาตรฐาน SHA Extra Plus (SHA++) โดยที่สถานประกอบการจำเป็นต้องมีโรงพยาบาลคู่ปฏิบัติการที่ผ่านการรับรองสำหรับการตรวจโควิด-19 ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐาน SHA++ แล้วทั้งหมด จำนวน 2,850 แห่ง และการดำเนิน

โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยกรมการท่องเที่ยว อีกทั้ง ได้มีการส่งเสริมการตลาดเชิงรุก ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยที่ผ่านมามีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดงาน Trade Meet, Roadshow, Product Showcase ด้านสุขภาพที่หลากหลายและมีคุณภาพในหลายประเทศ และหน่วยงานในเชิงพื้นที่ก็ได้ดำเนินการส่งเสริมการตลาดในมิติของพื้นที่ อาทิ โครงการพัฒนาเครื่องมือทางการตลาดเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืนในกลุ่มเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เป็นต้น

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

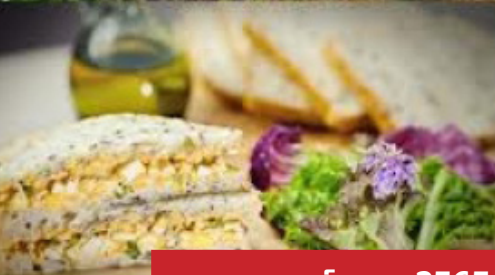
ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อบรรจุเป้าหมาย

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้การท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา มีข้อจำกัด โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ประเด็นท้าทายสำคัญในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงมาจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยพึ่งพานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก โดยเมื่อพิจารณาประเทศที่พึ่งพานักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเป็นหลักอย่างประเทศในภูมิภาคยุโรปและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นคู่แข่งหลักในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

พบว่า ใน พ.ศ. 2563 มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพลดลงเพียงประมาณร้อยละ 30 และ 40 ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพลดลงถึงประมาณร้อยละ 75 ทั้งนี้ ในระยะต่อไป นอกจากการพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแล้ว ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดภายในประเทศคู่ขนานไปด้วยกัน เพื่อลดความเสี่ยงจากสถานการณ์ภายนอกที่ไม่แน่นอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้อย่างยั่งยืนควรให้ความสำคัญกับการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ ด้วยการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพ โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกผ่านมาตรการวีซ่าประเภทต่าง ๆ การกระจายความเสี่ยงจากการพึ่งพานักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม รวมทั้งมุ่งเน้นการส่งเสริมการตลาดภายในประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงจากสถานการณ์ภายนอกที่ไม่แน่นอน และการยกระดับมาตรฐาน ตลอดจนสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยให้ความช่วยเหลือด้านต้นทุนในการปรับปรุงสถานประกอบการ ผ่านมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับการปรับปรุงและพัฒนากิจการ เป็นต้น

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายอันดับด้านรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้นและตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 6 ภายใน พ.ศ. 2570 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับอันดับล่าสุดใน พ.ศ. 2563 อยู่อันดับที่ 15 ซึ่งยังคงห่างจากค่าเป้าหมายอีก 9 อันดับ

โดยเมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 6 ดังนั้น ยังคงอยู่ในสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายใน **ระดับวิกฤต** อย่างไรก็ตาม ก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประเทศไทยเคยมีอันดับที่ดีที่สุดอยู่ในอันดับที่ 7 ใน พ.ศ. 2562 ดังนั้น หากประเทศไทยสามารถฟื้นตัวได้เร็ว ก็มีโอกาที่จะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์
ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี

ประเทศไทยมีสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์จำนวนมาก และเป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะชาวไทย และเสริมความงาม อย่างไรก็ตาม ความท้าทายสำคัญในระยะเวลาที่ผ่านมา คือ สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับมาตรฐาน การบังคับใช้กฎหมายเพื่อจูงใจให้สถานประกอบการเข้ารับมาตรฐานยังขาดประสิทธิภาพ ในขณะที่ประเด็นด้านมาตรฐาน

เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ดังนั้น การเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการที่มีคุณภาพ จะทำให้ประเทศไทยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เข้ามาได้มากขึ้น โดยมีมิติที่ต้องให้ความสำคัญ ประกอบด้วย (1) การพัฒนาระดับคุณภาพมาตรฐานสถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (2) การสร้างความตระหนักของฝั่งอุปสงค์ และ (3) การบังคับใช้กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

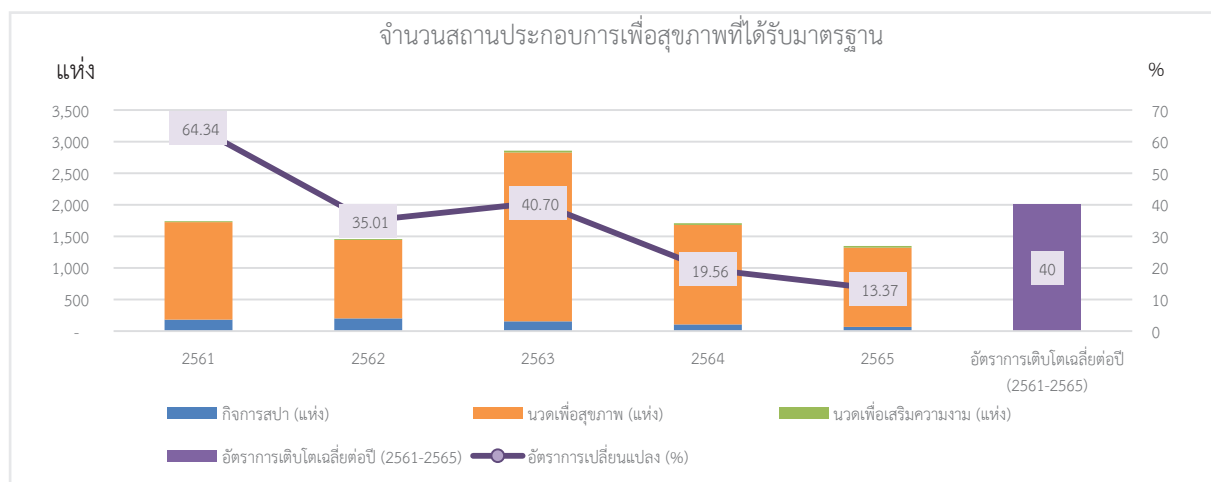
พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้รับมาตรฐาน จำนวน 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมนวดเพื่อเสริมความงาม กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ และกิจกรรมสปา จัดเก็บโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ซึ่งใน พ.ศ. 2565 มีกิจกรรมนวดเพื่อเสริมความงาม นวดเพื่อสุขภาพ และสปา เพิ่มขึ้นจำนวน 66 1,265 และ 25 แห่งตามลำดับ รวมเป็น 1,347 แห่ง โดยคิดเป็นการเพิ่ม

ขึ้นร้อยละ 13 จากจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐานทั้งหมด ชะลอตัวต่อเนื่องจากร้อยละ 41 ในพ.ศ. 2563 และร้อยละ 20 ในพ.ศ. 2564 ทั้งนี้ หากพิจารณาในภาพรวม 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ การส่งเสริมมาตรฐานในสถานประกอบการด้านสุขภาพ ตั้งแต่ พ.ศ. 2561-2565 พบว่า แม้จะเป็นช่วงที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งมีมาตรการควบคุมการดำเนินกิจการ

และจำกัดการเดินทางในหลายพื้นที่ แต่กลับพบว่ามาตรการดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้สถานประกอบการที่เคยอยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ผู้ประกอบการต้องการเข้าถึงมาตรการความช่วยเหลือของภาครัฐสำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประกอบกับ

การปิดตัวของสถานประกอบการเดิมอันเนื่องมาจากวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่เกิดขึ้น จึงมีจำนวนสถานประกอบการด้านสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 40 ต่อปี ดังนั้น **ส่งผลให้สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย**

ที่มา: กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพในพื้นที่จังหวัดท่องเที่ยว โดยดำเนินการใน 8 จังหวัดท่องเที่ยวเป้าหมาย ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ชลบุรี บุรีรัมย์ กระบี่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้มีสถานประกอบการจำนวน 18 แห่งได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.77 จากพ.ศ. 2564 ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สำคัญ เช่น กรมการท่องเที่ยวได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติที่มี

มาตรฐานสากล ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อน จังหวัดระนอง โดยคาดหวังว่าจะสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนธรรมชาติอื่น ๆ ต่อไป และดำเนินโครงการยกระดับมาตรฐานการให้บริการคลองท่อมเมืองสปา เป็นต้น นอกจากนี้ ได้สร้างการรับรู้ในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยดำเนินการในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งตะวันตกซึ่งประกอบด้วยจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ชุมพร และ ระนอง และพื้นที่ในอำเภอคลองท่อมจังหวัดกระบี่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ยังคงเผชิญกับความท้าทายสำคัญจากมุมมองของผู้ประกอบการเชิงสุขภาพส่วนหนึ่งที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการได้รับมาตรฐาน ตลอดจนต้นทุนค่าเสียโอกาสจากการขอรับมาตรฐานที่ใช้ระยะเวลานาน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย ควรให้ความสำคัญกับมาตรการจูงใจ เพื่อให้สถานประกอบการเห็นประโยชน์จากการได้รับมาตรฐาน รวมทั้ง

การลดขั้นตอน และความซ้ำซ้อนของมาตรฐานและหน่วยงานกำกับมาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอรับมาตรฐาน นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เคร่งครัดเพียงพอส่งผลให้สถานประกอบการเชิงสุขภาพที่ไม่ได้รับมาตรฐานยังสามารถดำเนินกิจการได้ตามปกติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยในภาพรวมได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การสนับสนุนให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเข้ารับมาตรฐานในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับมาตรการจูงใจ โดยกำหนดสิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐานจะได้รับ และประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอย่างทั่วถึง รวมทั้งการบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงมาตรฐานให้สอดคล้องกับขนาดและสถานะทางการเงินของธุรกิจอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ มาตรการควบคุมและกำกับให้สถานประกอบการมีมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ก็เป็นแนวทางสำคัญอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ประกอบการเห็นความจำเป็นในการขอรับมาตรฐาน

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมาย สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้อัตราเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี ใน พ.ศ. 2570 โดยเมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติพบว่าสถานประกอบการเชิงสุขภาพได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 40 ต่อปี แต่ใน พ.ศ. 2565 มีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง คิดเป็นเพียงร้อยละ 13 จาก พ.ศ. 2564 ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานะการการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ในระดับ**ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

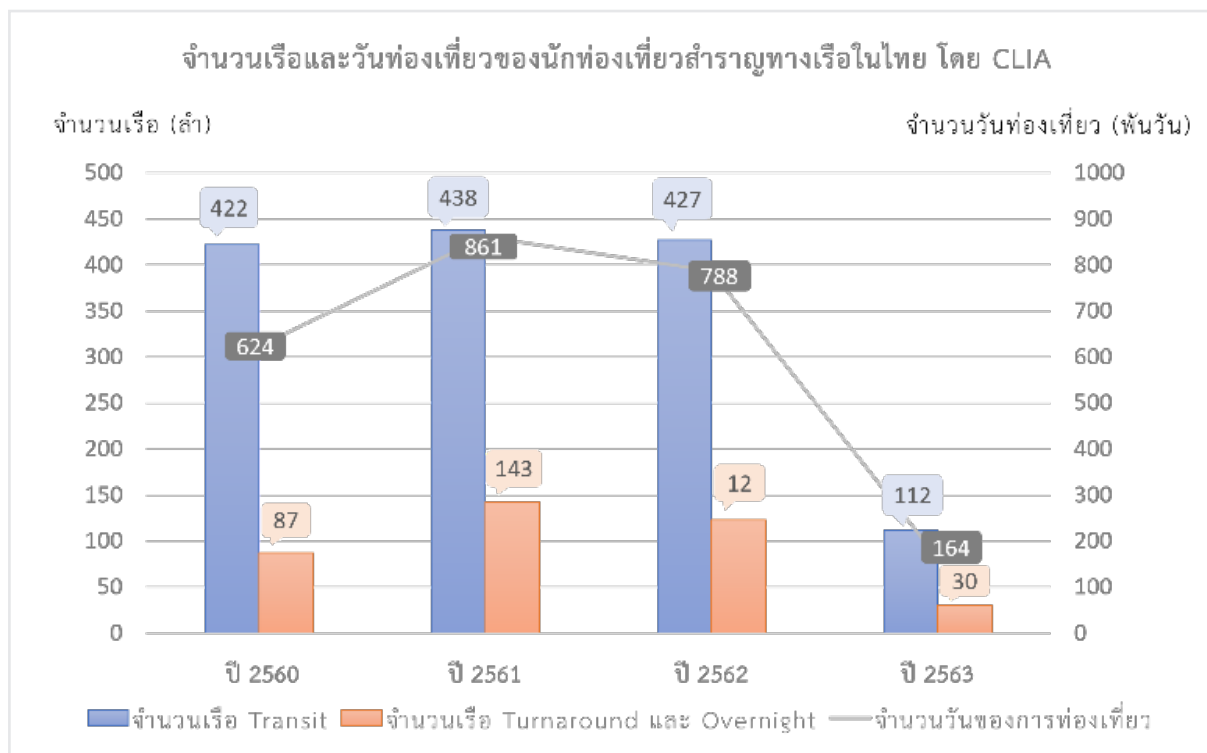
อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5

การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเป็นหนึ่งในการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้สูง โดยประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นต้นทางและจุดหมายปลายทางของเรือสำราญทางน้ำ เนื่องจากข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และการมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญในประเด็น ดังนี้ (1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงท่าเรือ (2) เตรียมพร้อมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (3) สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และส่งเสริมอุตสาหกรรมเชื่อมโยง (4) ส่งเสริมการตลาดที่สนับสนุนการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และ (5) สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ นอกจากนี้ การสร้างมาตรการที่จูงใจให้ผู้ประกอบการเรือสำราญทางน้ำเลือกไทยเป็นประเทศต้นทางและปลายทางเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาเทียบเคียงจากจำนวนเรือและวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสำราญทางเรือในประเทศไทยเป็นข้อมูลเพื่อสะท้อนการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดการจัดเก็บข้อมูลของสมาคมล่องเรือสำราญระหว่างประเทศ (Cruise Line International Association : CLIA) ซึ่งมีข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2560-2563 พบว่าก่อนการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พ.ศ. 2560-2562 จำนวนเรือและจำนวนวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในไทยมีอัตราการเติบโตที่สูง ทว่าในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้เกิดการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ

ทำให้จำนวนเรือและจำนวนวันท่องเที่ยวหดตัวใน พ.ศ.2563 และส่งผลกระทบต่อเนื่องทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำราญทางน้ำได้รับผลกระทบจากการปิดพรมแดน และมาตรการทางสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2565 ได้มีเรือสำราญจำนวน 4 ลำแรกนำนักท่องเที่ยวกว่า 9,000 คน เข้ามาเทียบท่าที่ประเทศไทย นับตั้งแต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ถือเป็นสัญญาณที่ดีในการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ดังนั้นจึงส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำยังคงอยู่สถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

ที่มา: สมาคมล่องเรือสำราญระหว่างประเทศ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำอย่างต่อเนื่อง โดยมียุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ พ.ศ. 2561-2570 เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำในระยะ 10 ปี และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวโดยเรือสำราญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มนิยมความหรูหรา เพื่อสามารถเจาะตลาดกลุ่มความสนใจพิเศษที่มีค่าใช้จ่ายสูงด้วยการเพิ่มมูลค่าและคุณค่าสินค้าทางการท่องเที่ยวได้ สร้างพันธมิตรใหม่ ๆ ในตลาดลูกค้ากลุ่มหรูหรา นำเสนอข้อมูลสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ของประเทศไทยให้กับนักท่องเที่ยวทั่วโลกได้รู้จัก อีกทั้งสร้างโอกาสทางธุรกิจให้ผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการ

ชาวต่างชาติที่เน้นส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มหรูหรา เกิดการสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับพื้นที่ชายฝั่งทะเล นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอยู่ระหว่างการขับเคลื่อนความร่วมมือเฉพาะกิจด้านการท่องเที่ยวเรือสำราญไทย-สิงคโปร์ เพื่อพัฒนาแผนขั้นตอนการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือทางการตลาดในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเรือสำราญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท่าเรือ และเส้นทางการล่องเรือสำราญรายใหม่ ๆ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล นอกจากนี้ ได้มีการปรับปรุงกฎหมายที่สนับสนุนการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยการออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเป็นการอนุญาตให้คนประจำเรือสามารถอยู่ในราชอาณาจักรได้ 180 วัน จากเดิม 30 วัน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันเพื่อเป็นประเทศต้นทางและปลายทางของการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำในภูมิภาค ในขณะที่เดียวกับการผ่อนคลายมาตรการจำกัดการเดินทางส่งผลให้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำมีแนวโน้มฟื้นตัวจากอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้น จึงมีความจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่เชื่อมโยงกับเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล ซึ่งจะช่วยให้เกิดการท่องเที่ยวและกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่ข้างเคียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ควรพิจารณาใช้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีอยู่ในการผลักดันเส้นทางการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำร่วมกับประเทศในภูมิภาค รวมทั้งสร้างมาตรการที่จูงใจผู้ประกอบการเรือสำราญทางน้ำเลือกไทยเป็นประเทศต้นทางและปลายทาง และเร่งยกระดับทักษะของแรงงานในภาคการท่องเที่ยว และพาณิชย์นาวีเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่มีแนวโน้มเติบโตจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและบริการ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าเมืองและ

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำยังต้องให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในประเด็นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ระบบกำจัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นประเด็นที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ประกอบกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกภายใน พ.ศ. 2593 เป็นสิ่งผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเรือสำราญทางน้ำต้องเร่งปรับตัว และปรับรูปแบบการใช้พลังงานเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าว

ผ่านแดนเมื่อเรือสำราญมาเทียบท่า ณ ท่าเรือต่าง ๆ อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับพัฒนาระบบนิเวศและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเป็นประเทศต้นทางและปลายทางของเรือสำราญทางน้ำ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่เกิดการกระจายความเจริญให้แก่เมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล นอกจากนี้ การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานให้รองรับพลังงานทางเลือกเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เนื่องจากค่านิยมที่เปลี่ยนไปของนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ.2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้นและตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี ภายใน พ.ศ. 2570 ทั้งนี้พิจารณาเทียบเคียงใช้ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวเรือสำราญทางน้ำที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย โดยในพ.ศ. 2565 ได้มีเรือสำราญจำนวน 4 ลำแรกนำนักท่องเที่ยวเข้ามาประเทศไทยกว่า 9,000 คน โดยเมื่อเปรียบเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี ยังคงอยู่ในสถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต อย่างไรก็ตาม มีเรือเทียบท่าที่ประเทศไทยภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 นับเป็นสัญญาณที่ดีของการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ประกอบกับภาคการท่องเที่ยวและบริการเริ่มกลับมาฟื้นตัวและภาครัฐให้ความสำคัญในการแก้ไขกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมดังกล่าว จึงอาจทำให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายในหัวขั 2 ของยุทธศาสตร์ชาติได้

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น จำนวน 2 ท่าเรือ

การท่องเที่ยวทางน้ำของไทยนับเป็นหนึ่งในจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้เดินทางมาในประเทศไทย โดยท่าเรือท่องเที่ยวเป็นโครงสร้างพื้นฐานหลักที่สำคัญในการเชื่อมต่อการเดินทางทั้งทางบกและทางน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทาง อีกทั้งยังเป็นสถานที่สำคัญในการสร้างความประทับใจแรกให้แก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังนั้น การขยายตัว

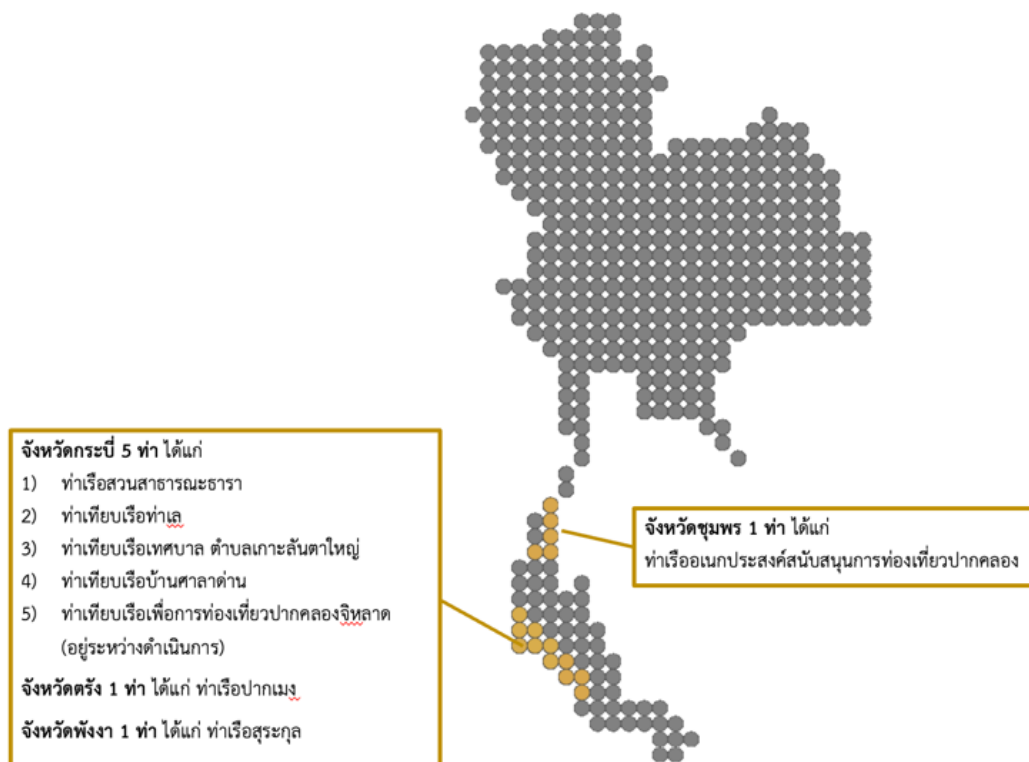
ของจำนวนท่าเรือและการยกระดับศักยภาพท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่บริเวณรอบท่าเรือให้เหมาะสมและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ การเชื่อมโยงและบูรณาการความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยว และการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่รองรับการเพิ่มจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในอนาคต

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาจากจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น โดยการก่อสร้างท่าเรือท่องเที่ยวของประเทศไทย ในภาพรวม 5 ปีแรก ของยุทธศาสตร์ชาติส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาท่าเรือเอนกประสงค์ หรือการปรับปรุงพื้นที่ท่าเทียบเรือ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาท่าเรือเอนกประสงค์ หรือการปรับปรุงพื้นที่ท่าเทียบเรือที่มีอยู่ให้มีมาตรฐานความปลอดภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเป็นท่าเรือท่องเที่ยว อาทิ กรมเจ้าท่าได้ก่อสร้างและปรับปรุงท่าเรือท่องเที่ยว จำนวน 7 ท่าเรือ ได้แก่ (1) ท่าเรือสวนสาธารณะธารา อ.เมือง จ.กระบี่ (2) ท่าเรือปากเมง ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา จ.ตรัง (3) ท่าเรือเอนกประสงค์สนับสนุนการท่องเที่ยว บริเวณตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร (4) ท่าเทียบเรือท่าเล

ต.คลองประสงค์ อ.เมือง จ.กระบี่ (5) ท่าเทียบเรือสุระกุล อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา (6) ท่าเทียบเรือเทศบาลตำบลเกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ และ (7) ท่าเทียบเรือบ้านศาลาด่าน อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ และยังมีท่าเรือท่องเที่ยวที่อยู่ในระหว่างการปรับปรุงซึ่งดำเนินการล่าช้ากว่ากรอบระยะเวลาดำเนินการ 1 ท่าเรือ ได้แก่ ท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวและบริหารจัดการภายในท่าเทียบเรือเพื่อความปลอดภัยที่ท่าเทียบเรือโดยสารและท่องเที่ยวปากคลองจิตลาด จ.กระบี่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำได้ในระยะต่อไป ดังนั้น จึงส่งผลทำให้จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ยังคงอยู่ **สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต** ที่กำหนดไว้จำนวน 2 ท่าเรือ

ที่มา: กรมเจ้าท่า

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างและปรับปรุงท่าเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญ โดยเฉพาะทะเลใต้ ทั้งชายฝั่งอันดามันและอ่าวไทย อาทิ โครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือเทศบาลตำบลเกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ และโครงการก่อสร้างปรับปรุงท่าเรือปากเมง ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา จ.ตรัง อย่างไรก็ตาม สำหรับท่าเรือขนาดใหญ่ที่จะสามารถรองรับเรือ Cruise ขนาดใหญ่ และดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มหรูหราก็ ยังไม่มีการดำเนินการ

ก่อสร้างเพิ่มเติม แต่ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาและวิเคราะห์ ทั้งหมด 3 พื้นที่ ประกอบด้วย (1) อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ระหว่างศึกษาความเป็นไปได้ในการให้เอกชนร่วมลงทุน (2) ชายฝั่งบริเวณกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดชลบุรี (อ่าวไทยตอนบน) อยู่ระหว่างศึกษาออกแบบ ท่าเรือต้นทาง และ (3) พื้นที่ฝั่งอันดามัน อยู่ระหว่างศึกษาวางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาท่าเรือสำราญ โดยคาดว่าจะการศึกษาจะแล้วเสร็จในปี 2563-2566 และสามารถนำไปประกอบการจัดทำโครงการศึกษาการร่วมลงทุนและโครงการก่อสร้างได้ในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีความพยายามในการพัฒนาท่าเรือขนาดใหญ่ แต่การพัฒนาท่าเรือเป็นโครงการที่ต้องใช้เวลาดำเนินการ และความต้องการหรือส่วนร่วมจากชุมชน อีกทั้ง ยังต้องเผชิญกับความท้าทายจากข้อจำกัดทางกายภาพของพื้นที่ที่ไม่เอื้อต่อการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก จึงส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในกรอบ

ระยะเวลา 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่จำเป็นต้องใช้งบประมาณสูง และต้องศึกษารูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมการสร้างความเชื่อมั่นให้ภาคเอกชนเห็นโอกาสในการเข้าร่วมลงทุน ตลอดจนการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกในการร่วมลงทุน จึงเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หลังจากที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้เริ่มลดความรุนแรงลงและประเทศไทยได้กลับมาเปิดประเทศต้อนรับนักท่องเที่ยวอีกครั้ง อุปสงค์การท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจากทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ส่งผลให้การเดินทางทางน้ำและท่าเรือท่องเที่ยวกลับมาคึกคักอีกครั้ง ประเทศไทยจึงต้องเร่งก่อสร้างท่าเรือขนาดใหญ่เพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการรองรับนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่กำลังเพิ่มขึ้น และเพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำต่อไป นอกจากนี้ ควรเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดึงดูดการลงทุนและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามา ตลอดจนเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญ พ.ศ. 2561-2570 เพื่อเตรียมความพร้อมกับการพัฒนาและขยายท่าเรือท่องเที่ยวในระยะต่อไป

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายการขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศและตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น จำนวน 4 ท่าเรือ ภายใน พ.ศ. 2570 โดยในห้วง 5 ปี แรกของยุทธศาสตร์ชาติ ยังไม่มีท่าเรือท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยเมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ยังคงอยู่ใน**สถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต** แต่อย่างไรก็ตาม มีโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่แล้ว จำนวน 3 ท่า จึงมีโอกาที่ประเทศไทย จะเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้

แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวร้อยละ 5

ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่สามารถเชื่อมโยงในภูมิภาคได้ การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน ต้องให้ความสำคัญในประเด็น (1) การพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลง และนโยบายด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน (2) การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันในภูมิภาค (3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และ (4) การตลาดเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2565 ประเทศไทยยังเผชิญจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาค ที่ประเทศต่าง ๆ มีการดำเนินนโยบายเพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศของตน ดังนั้น ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับมาตรการทางการตลาด การประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาประเทศไทย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

พิจารณาเทียบเคียงใช้จำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยในพ.ศ. 2563 และพ.ศ. 2564 การท่องเที่ยวไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย พ.ศ. 2563 มีจำนวน 1.65 ล้านคน ลดลงร้อยละ 84.63 จาก พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2564 มีจำนวน 32,820 คน ลดลงร้อยละ 98.01 จาก พ.ศ. 2563 เนื่องจากมาตรการจำกัดการ

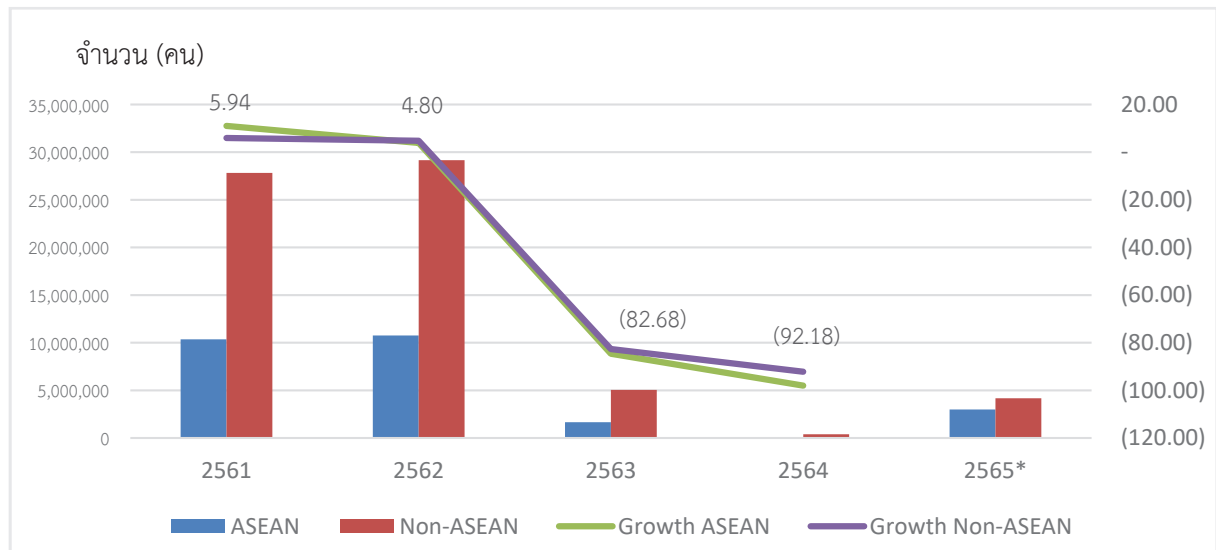
เดินทาง (Lockdown) และนโยบายจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ภาพรวมห่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ จึงยังมีความท้าทายในการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้าประเทศไทย มีแนวโน้มฟื้นตัวจากมาตรการผ่อนคลายการเดินทางระหว่างประเทศ สะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนโดย พ.ศ. 2565 ในช่วงเดือนมกราคม - ตุลาคม ที่มีจำนวน 2.99 ล้านคน

หรือกว่า 300 เท่าจากช่วงเดียวกันในปี 2564 ดังนั้นจึงส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่าง

ประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงอยู่
สถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 - 2565*

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
หมายเหตุ: ปี 2565 จำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเดือนมกราคม - ตุลาคม 2565

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผ่านกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคที่สำคัญ เช่น แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Economic Cooperation Program : GMS Program) ที่ได้มีการดำเนินการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผ่านคณะกรรมการด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง รวมทั้งเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมอย่างไร้รอยต่อทั้งภายในอนุภูมิภาคและสู่ภูมิภาคอื่น ๆ และแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ที่ได้มีการขับเคลื่อนผ่านทางคณะกรรมการพัฒนา

เขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อีกทั้ง ได้จัดทำคู่มือเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงสำหรับการขับรถเที่ยวด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยที่เชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ นอกจากนี้ มีการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศโดยการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยว บนฐานอัตลักษณ์ร่วมกันของอนุภูมิภาคและภูมิภาค ซึ่งทำให้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นที่รู้จักและเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ตลอดจนได้ดำเนินการก่อสร้างท่าอากาศยานเบตงเพื่อเป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญและสนับสนุนการเติบโตด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

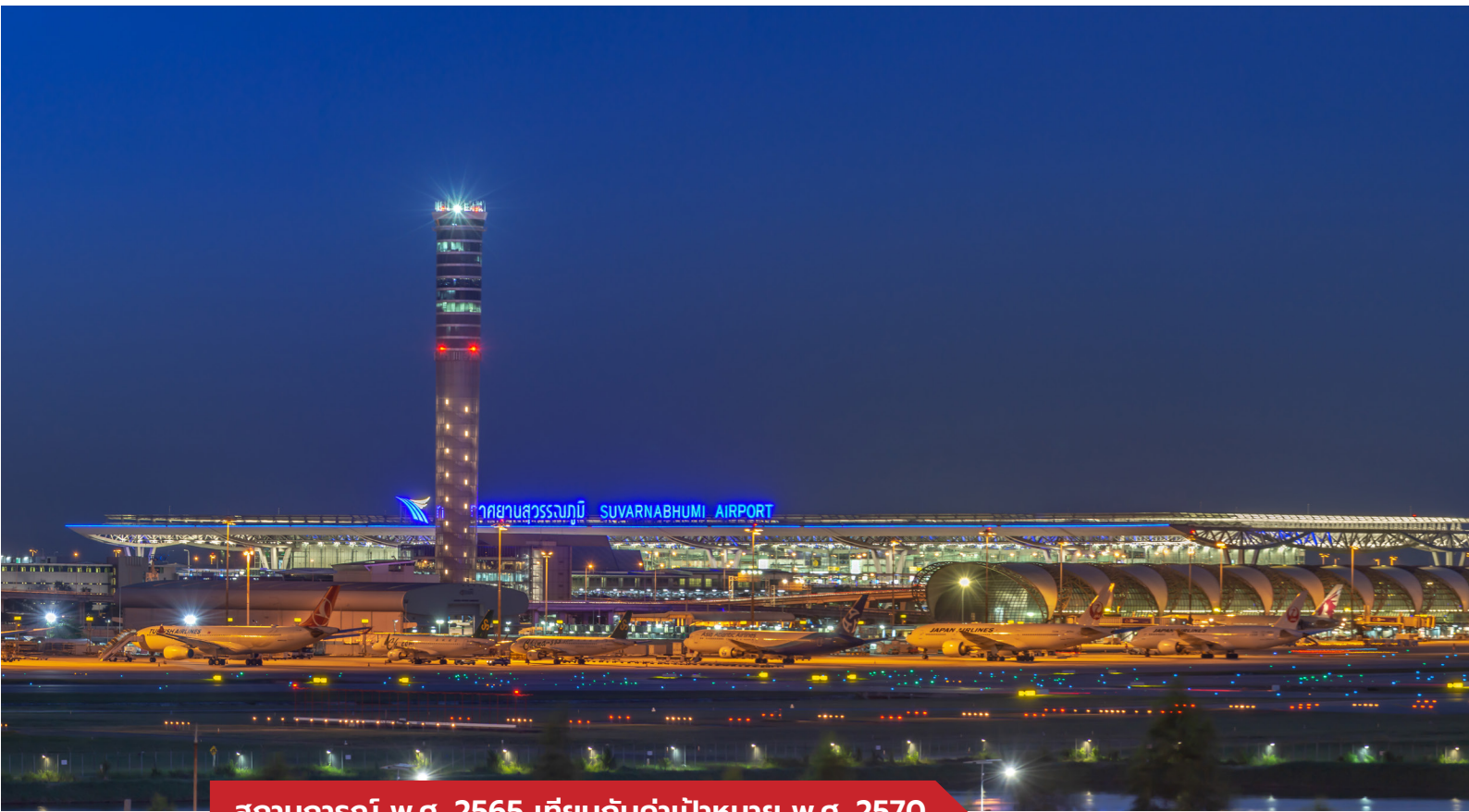
ประเทศไทยต้องเผชิญความท้าทายจากการที่ประเทศต่าง ๆ มีการดำเนินมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังประเทศของตน เนื่องจากการผ่อนคลายมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ส่งผลให้การเดินทางระหว่างประเทศเริ่มฟื้นตัว ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินมาตรการทางการตลาด การประชาสัมพันธ์ เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาประเทศไทย นอกจากนี้ การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับเส้นทางทางรถไฟสายเวียงจันทน์-บ่อเต็น (รถไฟจีน-ลาว) ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่ประเทศไทย

ต้องเร่งดำเนินการเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในภูมิภาค สำหรับท่าอากาศยานเบตง ภาครัฐต้องเร่งแก้ไขข้อจำกัดทางกายภาพของท่าอากาศยาน โดยการขยายทางวิ่งซึ่งจะส่งผลให้เครื่องบินพาณิชย์ขนาดใหญ่สามารถลงจอดได้ ซึ่งต้องดำเนินการคู่ขนานไปกับการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในพื้นที่ภาคใต้ของไทยและพื้นที่ชายแดนมาเลเซียเพื่อให้เกิดอุปสงค์ด้านการท่องเที่ยว และจะทำให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจสำหรับสายการบิน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาคต้องให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกการผ่านแดน และปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างกัน ตลอดจนส่งเสริมการใช้กลไกแผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีอยู่ในการผลักดัน

ข้อเสนอด้านการท่องเที่ยว โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างกันในการผลักดันเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในภูมิภาค นอกจากนี้ ควรเตรียมความพร้อมด้านแรงงานเพื่อรองรับการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่คลี่คลายลง

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมาย ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวและตัวชี้วัดเดิม โดยกำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทย กับประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปีภายใน พ.ศ. 2570 เมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับ อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้าประเทศไทย โดยใน พ.ศ. 2564 พบว่าหดตัวลงร้อยละ 92.18 โดยเมื่อเปรียบเทียบสถานะการการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ยังคงอยู่ในสถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจำนวน นักท่องเที่ยวต่างชาติในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้าประเทศไทยใน พ.ศ. 2565 ที่เพิ่มมากขึ้นถือเป็น สัญญาณที่ดีในการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวไทยภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประกอบการดำเนินงานเพื่อผลักดันความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลให้บรรลุค่าเป้าหมายในหัวที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติได้

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อยู่ใน 70 อันดับแรก ของอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัย
ของนักท่องเที่ยว โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)

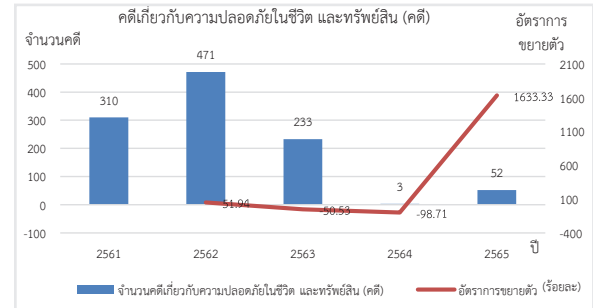
มาตรฐานความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นหนึ่งในปัจจัยสนับสนุนสำคัญด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวในการเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง ดังนั้น การดำเนินมาตรการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่หลายภาคส่วนต้องบูรณาการร่วมกัน ผ่านการยกระดับขีดความสามารถการจัดการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้าง

เครือข่ายในพื้นที่ การมีมาตรการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ โดยบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

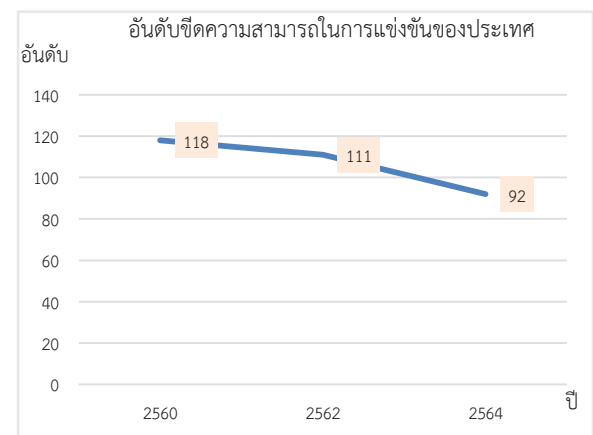

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ใน พ.ศ. 2565 สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ได้มีการปรับปรุงรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Competitiveness Index: TTCI) เป็นดัชนีการพัฒนารายทางและการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2564 เพื่อการฟื้นฟูอนาคตอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน (Travel & Tourism Development Index 2021: Rebuilding for a Sustainable and Resilient Future: TTDI) โดยเพิ่มมิติการพัฒนาในตัวชี้วัดมากขึ้น อาทิ อัตราการตายจากเหตุรุนแรงความปลอดภัยในการเดินทาง คนเดียวยามวิกาล พร้อมทั้งปรับปรุงตัวชี้วัดอันดับด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมมิติด้านการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ใน พ.ศ. 2564 ได้มีการจัดอันดับโดยใช้ TTDI โดยไม่ได้มีการจัดอันดับโดยใช้ TTCI อีกต่อไป จึงพิจารณาเทียบเคียงจากตัวชี้วัด TTDI พบว่า อยู่อันดับที่ 92 จาก 117 ประเทศ ในขณะที่ พ.ศ. 2562 ยังคงมีการใช้อันดับ TTCI พบว่า อยู่อันดับที่ 111 จาก 140 และปี 2560 อยู่อันดับที่ 118 จาก 136 ประเทศ สะท้อนถึงการปรับตัวด้านอันดับด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ดีขึ้น และเมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับสถิติความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 310 คดี โดย พ.ศ. 2562 ปรับตัวสูงขึ้น ร้อยละ 51.94 คิดเป็นจำนวน 471 คดี ในขณะที่ พ.ศ. 2563 จำนวน 233 คดีและ พ.ศ. 2564 จำนวน 3 คดี ซึ่งปรับตัวลดลงกว่าร้อยละ 50.53 และ 98.73 ตามลำดับ เป็นผลมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลงตั้งแต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยเฉพาะใน พ.ศ. 2563 ที่มีมาตรการจำกัดการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ทำให้มีการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ที่มา: กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ที่มา: สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

เข้ามายังประเทศไทยน้อยมาก และใน พ.ศ. 2565 จำนวนคดีกลับมาเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เริ่มเดินทางท่องเที่ยวตามปกติ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมจากการจัดอันดับด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยสภาเศรษฐกิจโลก และจำนวนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวยังคงถือว่าอยู่ในระดับสูง ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวในการเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง ดังนั้น ทำให้สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการผลักดันโครงการและมาตรการที่สร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งเป็นโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาทิ โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทย ในการอำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย และให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โครงการเตรียมความพร้อมและสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความเชื่อมั่นและเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และโครงการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหานักท่องเที่ยว โดยการบูรณาการ

ทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ อีกทั้ง โครงการการจัดการทดสอบความรู้ความสามารถในการเป็นมัคคุเทศก์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และโครงการการจัดอบรมเพื่อรองรับการต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอย่างมัคคุเทศก์ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ในด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว มีการดำเนินโครงการการพัฒนาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในทุกมิติสอดคล้องกับมาตรการด้านความสะอาดและความปลอดภัยของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อย่างไรก็ดี เพื่อยกระดับความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง คือ การมีระบบการแจ้งเตือนความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันต่อสถานการณ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ถึงภัยอันตรายที่เกิดขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าไประงับเหตุได้ทันเวลาที่ ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยยังขาดความชัดเจนของแพลตฟอร์มกลางที่ใช้ในการแจ้งเตือนข้อมูลด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว และระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ มาตรการความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ยังคงขาดความชัดเจนของมาตรการและขาดการบังคับใช้ทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว ส่งผลให้อันดับด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการบรรลุเป้าหมายให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินมากขึ้น ภาครัฐควรเร่งดำเนินการผลักดันการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยร่วมกับระบบฐานข้อมูลอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมถึงการทำงานร่วมกันในการเพิ่มประสิทธิภาพความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่นในการเปิดเผยข้อมูลให้ภาครัฐ นอกจากนี้ ควรมีแพลตฟอร์มกลางที่

ชัดเจนและมีระบบการรับแจ้งที่มีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการช่วยเหลือ นักท่องเที่ยว ตลอดจนใช้เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย พร้อมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าบ้านของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อร่วมกันดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ซึ่งทุกภาคส่วนร่วมกันปฏิบัติ อย่างเป็นระบบจะเป็นการช่วยยกระดับมาตรการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จากเดิม **อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว** โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) เป็น การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580) ซึ่งมีค่าเป้าหมาย ไม่เกินอันดับ 50 โดยพิจารณาเทียบเคียง การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (Travel & Tourism Development Index: TTDI) โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปีล่าสุด คือ พ.ศ. 2564 อยู่อันดับที่ 92 ห่างจากค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 จำนวน 22 อันดับ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเป้าหมายกำหนดให้ไม่เกินอันดับ 50 ซึ่งห่างจำนวน 42 อันดับ ประกอบกับจำนวนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินที่ยังคงอยู่ในอัตราที่สูง ส่งผลให้ยังคงอยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต ถือว่าเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยในการเพิ่มขีดความสามารถด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI) อยู่ในอันดับ 1 ใน 50

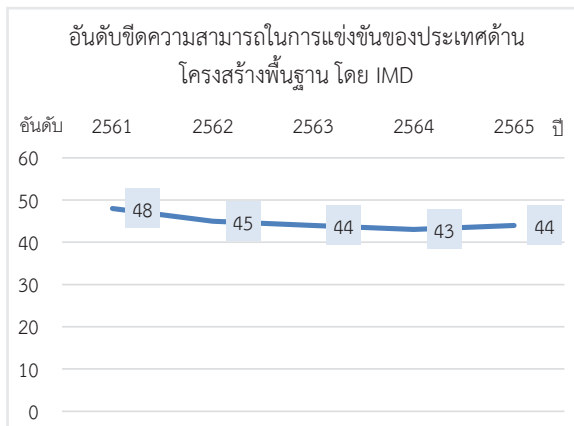
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานอย่างครบครันสอดคล้องกับการพัฒนาการเชื่อมโยงกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและเป็นศูนย์กลางการคมนาคมการลงทุน และการท่องเที่ยว มีความจำเป็นต้องพัฒนาความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เส้นทางคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว การบริการสาธารณะและสาธารณูปโภคที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้าง

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อาทิ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว โดยคุณภาพและความต่อเนื่องของโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยส่งผลต่อความพึงพอใจและการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว และการมีโครงข่ายการคมนาคมที่สามารถเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการกระจายการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

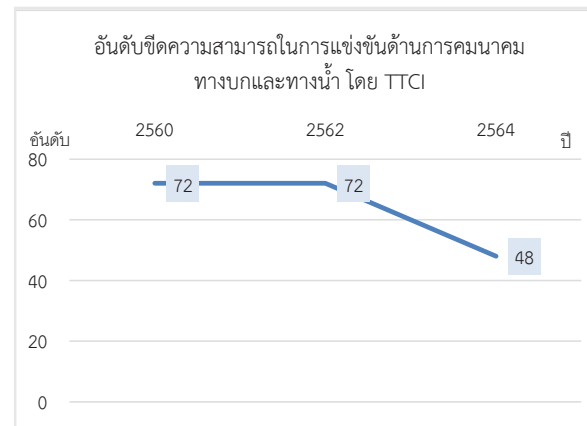
พิจารณาจากความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวผ่านตัวชี้วัดด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำในรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Competitiveness Index: TTCI) แต่ใน พ.ศ. 2565 สถานะเศรษฐกิจโลก(WorldEconomicForum: WEF) ซึ่งเป็นผู้จัดทำรายงานได้มีการปรับปรุงรายงานเป็นดัชนีการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

ประจำปี พ.ศ. 2564 : การฟื้นฟูอนาคตอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน (Travel & Tourism Development Index 2021: Rebuilding for a Sustainable and Resilient Future: TTDI) ซึ่งได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ที่ผ่านมาได้เทียบเคียงตัวชี้วัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ภาพรวมหัว

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ พบว่าในช่วง พ.ศ. 2561-2565 อันดับมีการปรับตัวดีขึ้น จากอันดับที่ 48 ใน พ.ศ. 2561 เป็นอันดับที่ 44 ใน พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2565 ปรับตัวลดลง 1 อันดับ เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2564 สำหรับตัวชี้วัดด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย TTCI พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2562 อยู่ในอันดับคงที่คือ อันดับที่ 72 และ

ที่มา: สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

พ.ศ. 2564 อยู่ในอันดับที่ 48 ลดลง 24 อันดับ เนื่องจากตัวชี้วัดด้านความหนาแน่นของถนนลดลงดังนั้น ส่งผลให้สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **บรรลุเป้าหมาย** อย่างไรก็ตามในระยะถัดไปจะมีการใช้ตัวชี้วัด TTDI ที่ได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานด้านอากาศและโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ผ่านมามีผลให้การเดินทางหยุดชะงักและกระทบต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น และครอบคลุมการเดินทางทั่วประเทศ อาทิ โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงข่ายรถไฟให้ครอบคลุม และเชื่อมโยงพื้นที่ทั่วประเทศและรองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบได้อย่างไร้รอยต่อ เพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายเดิมกับแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานทุกรูปแบบ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาห้องน้ำสาธารณะตามเส้นทางท่องเที่ยวรองรับการท่องเที่ยววิถีใหม่ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

และโครงการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการตรวจประเมินให้เข้าสู่ระบบการตรวจประเมินมาตรฐานการท่องเที่ยว โดยชุมชนจะส่งผลให้มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ดีและได้รับคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดสร้างความเชื่อมั่น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ให้แก่ประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถบรรลุค่าเป้าหมายด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางน้ำ ตลอดจนได้มีการเจรจาเพื่อขอให้สายการบินผ่อนผันมาตรการจำกัดการเดินทาง และเพิ่มจำนวนเที่ยวบิน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งขาดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการให้บริการขนส่งสาธารณะและการเข้าถึงระบบสาธารณะที่ยังเป็นจุดอ่อนของประเทศไทย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย

โครงสร้างพื้นฐานของไทยในปัจจุบันมีความพร้อมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีโครงข่ายการเดินทางที่เชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม การเดินทางเชื่อมต่อระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักไปยังเมืองท่องเที่ยวรองยังคงเป็นความท้าทายต่อเนื่องในปี เนื่องจาก นักท่องเที่ยวยังคงไม่สามารถเดินทางได้อย่างต่อเนื่องและระบบการขนส่งสาธารณะที่มีจำกัดในพื้นที่ห่างไกล

ส่งผลให้ไม่เกิดการกระจายการเดินทางอย่างทั่วถึงในเมืองท่องเที่ยวรอง และเมื่อพิจารณาโครงสร้างพื้นฐานหลักด้านการขนส่งทางอากาศ พบว่ามีความแออัดและความหนาแน่นของผู้โดยสารในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการบริหารจัดการของสนามบินและเกิดความล่าช้าของเที่ยวบิน อีกทั้งคุณภาพของระบบขนส่งสาธารณะ และมาตรฐานการให้บริการยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญที่ต้องพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อรักษาอันดับตัวชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน การดำเนินงานในห้วง 5 ปีถัดไปของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ควรให้ความสำคัญกับการกระจายโครงสร้างพื้นฐานอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะในเมืองท่องเที่ยวรอง เพื่อให้เกิดการเดินทางจากเมืองท่องเที่ยวหลักที่สำคัญและกระจายต่อไปเมืองท่องเที่ยวรอง เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่ต้องการลดความแออัดของผู้คน และเพิ่มการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน

ที่มีอยู่แล้วเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ในแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่สร้างความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ต้องยกระดับมาตรฐานของระบบขนส่งสาธารณะให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของผู้ให้บริการ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีมากยิ่งขึ้น

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว มีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น ได้มีการปรับเปลี่ยน ตัวชี้วัดเพิ่มตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากเดิม **อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางบกและทางน้ำโดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) เป็นประกอบด้วย 1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580) ซึ่งมีค่าเป้าหมายไม่เกินอันดับที่ 12 2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580) ซึ่งมีค่าเป้าหมายไม่เกินอันดับที่ 45 และ 3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการ**

ด้านการท่องเที่ยว (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580) ซึ่งมีค่าเป้าหมายไม่เกินอันดับที่ 14 โดยเมื่อพิจารณาเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปีล่าสุด คือ พ.ศ. 2564 ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ อยู่อันดับที่ 13 อยู่ห่างจากค่าเป้าหมาย 1 อันดับ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางน้ำ อยู่อันดับที่ 48 อยู่ห่างจากค่าเป้าหมาย 3 อันดับ และด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว อยู่ห่างจากค่าเป้าหมาย 18 อันดับ ซึ่งพบว่าด้านการขนส่งทางอากาศ และด้านการขนส่งทางบกและทางทะเลใกล้เคียงค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ยังมีความท้าทายอย่างมากในการบรรลุค่าเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ซึ่งหลายภาคส่วนต้องเร่งพัฒนาตัวชี้วัดดังกล่าว เพื่อให้ภาพรวมของตัวชี้วัดมีการปรับตัวดีขึ้นและบรรลุตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในอันดับที่ 110

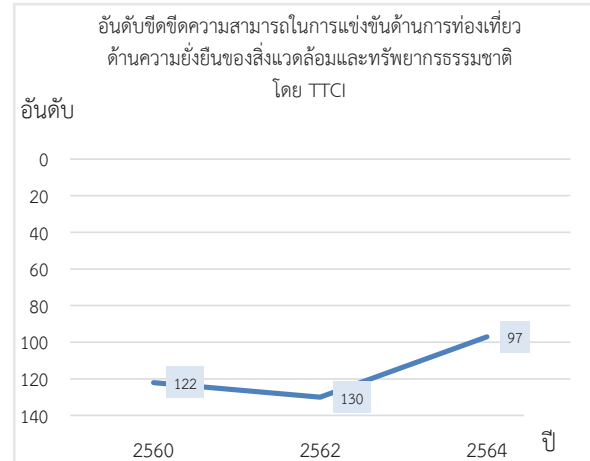
ปัจจุบันแนวโน้มการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยวจะแสวงหาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ประกอบกับในแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการหลายแห่งได้ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเกิดความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ

นอกจากนี้ ควรยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสะอาดและความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อาทิ มาตรการจูงใจให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กฎระเบียบที่เอื้อต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

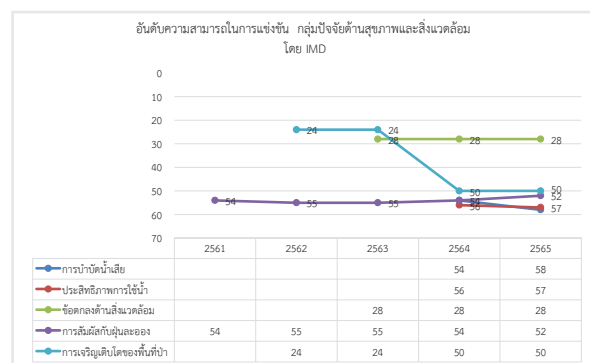

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ใน พ.ศ. 2565 สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ได้มีการปรับปรุงรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Competitiveness Index: TTCI) เป็นดัชนีการพัฒนากิจการทางและการท่องเที่ยว ประจำปี 2564 :การฟื้นฟูอนาคตอย่างยืดหยุ่นและยั่งยืน (Travel & Tourism Development Index 2021: Rebuilding for a Sustainable and Resilient Future: TTDI) ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านความยั่งยืนมากขึ้น มีการปรับปรุงดัชนีชี้วัดกลุ่มทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านการขับเคลื่อนความต้องการเดินทางและการเดินทางท่องเที่ยว และด้านความยั่งยืนด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว สำหรับ พ.ศ. 2560 ตัวชี้วัดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในอันดับ 122 พ.ศ. 2562 อยู่ในอันดับที่ 130 ปรับตัวดีขึ้น 8 อันดับ และใน พ.ศ. 2564 ที่ได้มีการปรับปรุงเป็นรายงานเป็น TTDI พบว่าอยู่ในอันดับที่ 97 ซึ่งดีขึ้นถึง 33 อันดับ อย่างไรก็ตาม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นเสาหลักที่เป็นจุดอ่อนที่สุดของไทย โดยเฉพาะดัชนีความเสี่ยงของสภาพภูมิอากาศและดัชนีการคุกคามสัตว์สงวนทั้งนี้ในระยะถัดไปจะมีการใช้ตัวชี้วัด TTDI ที่ได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ครอบคลุมประเด็นการพัฒนามากยิ่งขึ้น อาทิ ความสะอาดของน้ำทะเล การกำกับดูแลผลกระทบจากอุตสาหกรรมต่อสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ พลังงานหมุนเวียน เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงในส่วนของอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กลุ่มปัจจัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดย สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ในระหว่างพ.ศ. 2564 - 2565 ซึ่งใช้ตัวชี้วัดเดียวกัน

ที่มา: สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

พบว่าภาพรวมอันดับมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย (1) การบำบัดน้ำเสีย อยู่ในอันดับที่ 58 ปรับตัวเพิ่มขึ้น 4 อันดับ (2) ประสิทธิภาพการใช้น้ำ อยู่ในอันดับที่ 57 ปรับตัวเพิ่มขึ้น 1 อันดับ (3) ขยะตกค้างด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในอันดับที่ 28 เท่ากับปีที่ผ่านมา (4) การสัมผัสกับฝุ่นละออง อยู่ในอันดับที่ 52 ปรับตัวลดลง 2 อันดับ และ (5) การเจริญเติบโตของพื้นที่ป่า อยู่ในอันดับที่ 50 เท่ากับปีที่ผ่านมา ดังนั้นส่งผลให้สถานะการการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **บรรลุเป้าหมาย**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีการดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการจัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยให้ได้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผ่านระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสะอาดและความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งดำเนินการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบริการการท่องเที่ยว เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ในด้านคุณภาพของบุคลากร ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามหลัก BCG Model เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าในทุกมิติของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและสามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย ยังขาดความชัดเจนของการดำเนินงานที่สร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของพื้นที่ของประชาชนและการบูรณาการของหลายภาคส่วนเพื่อร่วมกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมาประเทศไทยพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวบนฐานทางความหลากหลายของวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเกินความสามารถในการรองรับของพื้นที่ โดยในปีที่ผ่านมาดัชนีด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมเป็นจุดอ่อนที่สุดของประเทศ โดยเฉพาะตัวชี้วัดความเสี่ยงของสภาพภูมิอากาศ การคุกคามสัตว์สงวน และการบริหารจัดการทางน้ำ ยังคงเป็นประเด็นที่เป็นจุดอ่อนสำคัญในการพัฒนาประกอบกับในระยะถัดไปเมื่อการเดินทางท่องเที่ยว

กลับสู่ภาวะปกติ จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการต้องเตรียมความพร้อมรองรับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และภาครัฐต้องมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นระบบ อาทิ การจัดทำมาตรฐานและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และประสิทธิภาพของการบังคับใช้ทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในห้วง 5 ปีถัดไปของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ จากการที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นจากการเริ่มเดินทางท่องเที่ยวอาจจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎระเบียบ และภาคประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติและร่วมกันดูแลอย่างเป็นเอกภาพ นอกจากนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของเอกชน และผลักดันการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความยั่งยืนโลก รวมถึงประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศให้มีความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อการรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยว อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดีขึ้น ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จากเดิม **อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ** โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) เป็นการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (อันดับของโลก ภายในปี 2570/2575/2580) ซึ่งมีค่าเป้าหมายไม่เกินอันดับที่ 50 โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปีล่าสุดคือ พ.ศ. 2564 อยู่อันดับที่ 97 ยังคงห่างจากค่าเป้าหมายที่เป้าหมาย พ.ศ. 2565 จำนวน 13 อันดับและ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเป้าหมายพ.ศ.2570 มีค่าเป้าหมายกำหนดให้ไม่เกินอันดับ 50 ซึ่งห่างจำนวน 47 อันดับ ส่งผลให้ยังคงอยู่ในสถานะการการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต ถือว่าเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยในการเพิ่มขีดความสามารถด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ผลการจัดอันดับที่ผ่านมาพบว่าการปรับตัวของอันดับที่ดีขึ้นอย่างมาก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแผนการดำเนินงานในห้วงระยะเวลาถัดไปที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินมาตรการและโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม หากทุกภาคส่วนร่วมกันบริหารจัดการอย่างเป็นระบบอาจส่งผลให้ประเทศไทยสามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในในห้วง 5 ปีถัดไปของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

